

Համարը N 44-Ն

Տիպը Հրաման

Սկզբնաղբյուրը Միասնական կայք 2023.04.03-
2023.04.16 Պաշտոնական
հրապարակման օրը 03.04.2023

Ընդունող մարմինը Կրթության, գիտության,
մշակույթի և սպորտի նախարար

Ստորագրող մարմինը Կրթության, գիտության,
մշակույթի և սպորտի նախարար

Վավերացնող մարմինը

Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 04.04.2023

Տեսակը Հիմնական

Կարգավիճակը Գործում է
Ընդունման վայրը Երևան

Ընդունման ամսաթիվը 30.03.2023

Ստորագրման ամսաթիվը 30.03.2023

Վավերացման ամսաթիվը

Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՀՐԱՄԱՆԸ
ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ «ՄԱՅՐԵՆԻ» 1-6-ԲԴ, «ՀԱՅՈՑ
ԼԵԶՈՒ» 7-12-ԲԴ, «ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 7-9-ԲԴ ԵՎ «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 10-12-ԲԴ
ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

30 մարտի 2023 թ.

N 44-Ն

**ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ «ՄԱՅՐԵՆԻ» 1-6-ԲԴ, «ՀԱՅՈՑ ԼԵՑ
«ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 7-9-ԲԴ ԵՎ «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 10-12-ԲԴ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Հանրակրթության մասին» օրենքի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասով և 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով՝

Հրամայում եմ

1. Հաստատել հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում «Մայրենի» 1-6-րդ, «Հայոց լեզու» 7-12-րդ, «Գրական
«Հայ գրականություն» 10-12-րդ դասարանների առարկայական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն հրամանն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Նախարար՝

**ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ «ՄԱՅՐԵՆԻ» 1-6-ԲԴ, «ՀԱՅՈՑ ԼԵՑ
«ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 7-9-ԲԴ ԵՎ «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» 10-12-ԲԴ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿ**

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

21-րդ դարում հանրակրթությունը նպատակ ունի ձևավորելու որոշակի կարողունակություններով զինված հայ քաղաքացիական գրավելու ցանկացած փոփոխության, քննական վերլուծության ենթարկելու իրադրությունը, մշակելու քայլեր, առաջարկ փոփոխություններ, գործելու հանուն հանրության, հանուն իր երկրի բարօրության, պետականության ամրապնդման և բարգա
Հայոց (մայրենի) լեզվի, գրականության, հայ գրականության դասավանդումը բացառիկ դեր ունի անհատի, պետականա արժեքային համակարգի, նրա բարոյական նկարագրի ձևավորման գործում: Հայոց լեզվի և գրականության դասավանդման ը և ամրապնդում է այն դիրքորոշումը, որ հայոց լեզուն՝ որպես ՀՀ պետական լեզու, անկախ պետականության պահպանման, կարևորագույն երաշխիքն է, որը անփոխարինելի դեր ունի ինչպես հենց իր՝ սովորողի, այնպես էլ ողջ հայ ժողովրդի կյանքում լեզվից, գրականությունից գիտելիք, որոշակի հմտություններ ձեռք բերելով հանդերձ՝ ուսումնասիրում է իր մայրենի լեզուն՝ ոչ բացահայտման և դրսևորման, որպես հաղորդակցման և համագործակցության, որպես այլ ոլորտներից գիտելիք ձեռք բերելու սովորելու անփոխարինելի միջոց: Մայրենի լեզվի, գրականության ուսումնասիրությունը ձևավորում է որոշակի վերաբերմունք հայեցի ոգու, ազգային արմատների պահպանման և ամրապնդման համար, ինչպես նաև հնարավորություն է տալիս խորությ մարդու արժեքային համակարգը, ժողովրդի կենցաղը, նիստուկացը, հավատալիքները, ավանդույթները, սովորույթները: Ազգ մշակույթը արժևորելու, գնահատելու, պահպանելու, հաջորդ սերնդին փոխանցելու պատրաստակամությամբ և գործուն մաս դաստիարակվում է հայրենասեր, պետական մտածողություն ունեցող, օրինապահ, բարեկիրթ, ներդաշնակ զարգացած անձն պատրաստ է սովորելու ողջ կյանքի ընթացքում:

1. ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԻ

1) Լեզուն **մտածողության** միջոց է (Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, էջ 16-17). հայոց (մայրենի) լեզու ուս ընթացքում զարգանում են սովորողի քննադատաբար մտածելու, երևակայություն դրսևորելու, ստեղծարարության, ինչպես ն գրավոր խոսքով իր մտածումները, հույզերը ձևակերպելու և վերարտադրելու կարողությունները: Հայոց լեզվի ուսումնասիրու ձևավորվում է **հայեցի լեզվամտածողություն, որն արտահայտվում է հայերենով բանավոր և գրավոր գրագետ խ տեքստ ստեղծելու կարողությունների դրսևորմամբ:**

2) Լեզուն հաղորդակցման միջոց է (Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, էջ 9). հայոց (մայրենի) լեզվի ուսումնա գործընթացում զարգանում են սովորողի՝ մարդկանց հետ տարբեր միջոցներով և եղանակներով (ժեստերի լեզու, ցուցադրում, հաղորդակցվելու, համագործակցելու, ցանկացած միջավայրում իրեն լիարժեքորեն դրսևորելու, բանակցելու, լսարանի առջև կարողությունները: Հետևաբար հայոց (մայրենի) լեզվի դասավանդման հաջորդ **հիմնական նպատակը** սովորողների **հաղո կարողությունների զարգացումն է:**

3) Հայոց (մայրենի) լեզուն ուսումնական բոլոր ոլորտներից **գիտելիք ձեռք բերելու միջոց է.** հայոց լեզվի ուսումնասիր ստեղծում **այլ առարկաներից գիտելիք ձեռք բերելու,** վերառարկայական, ներառարկայական և միջառարկայական հետ նախագծային գործունեություն ծավալելու և դրանց արդյունքները փաստարկված խոսքով նաև ժեստերի լեզվով հաղորդելու հ լեզվի իմացությունը հնարավորություն է տալիս նաև սովորելու և հաղորդակցվելու **օտար լեզուներով:** Հայոց լեզվի ուսու նպատակներից են ուսումնական այլ բնագավառներում տարբեր թեմաներով կապակցված խոսք կազմելու կա ձևավորումը և զարգացումը:

4) Գրականությունը **խոսքի արվեստ** է (Գրականության տեսության արդի հիմնահարցեր, էջ 15). գրական երկի ուսումն հնարավորություն է տալիս հասկանալու և վերլուծելու տեքստի ենթիմաստը, հեղինակի ասելը, գրողի՝ տեքստ ստեղծելու վս խոսքի ոճական առանձնահատկությունները, պատկերավոր խոսքի գեղագիտությունը: Գրական տեքստի համակողմանի ուս ընթացքում զարգանում են սովորողի քննական-դատողական և պատկերավոր մտածողությունը, վերլուծելու, համադրելու, ըն եզրահանգումներ անելու կարողությունը: Գրականության ուսումնասիրության նպատակը **սովորողին հայերեն խոսքի գե խոսքի արվեստին հաղորդակից դարձնելն է:**

5) Հայ գրականության երկերի ուսումնասիրությունը հնարավորություն է տալիս հարստացնելու սովորողի բառապաշարը մտածողությունը, երևակայությունը, ստեղծագործական կարողությունները, ձևավորել գրական ճաշակ և ընթերցասիրություն Գրական և ոչ գրական, արձակ և չափածո տեքստերի ընթերցումը, քերականական-ոճաբանական վերլուծությունը, դրան եկող առանձին բառերի իմաստային, բառակազմական և ձևաբանական քննությունները, օտար լեզուներից թարգմանությունն աշակերտի լեզվամտածողությունը, ձևավորում են որոշակի վերաբերմունք մայրենի և օտար լեզուների հանդեպ, սովորեցնում սեփական, թե՛ օտար մշակույթները, գնահատել դրանք որպես համամարդկային մնայուն արժեքներ:

6) Գրականության ուսումնասիրումը մարդու **հոգեբանությունը բացահայտելու միջոց է (Ավետիսյան Զ.,** Գրական հոգեբանություն)։ գրական կերպարների արարքների դրոշմապատճառների, բնավորության վերլուծությունը, նրանց հոգեբանությամբ անցնելու ունակությունը սովորողին հնարավորություն են տալիս հասկանալու, ճանաչելու ոչ միայն իր շուրջը գտնվող մասնիկները, այլև Գրական երկից քաղած դասերի շնորհիվ սովորողը կարողանում է կյանքում հարաբերություններ հաստատել, ճիշտ համագործակցել մարդկանց հետ, համատեղ աշխատել, ստեղծել նյութական և հոգևոր արժեքներ հանուն հայրենի պետության բարօրության։

7) Հայոց (մայրենի) լեզվի և գրականության (հայ գրականության) ուսումնառության ընթացքում ձևավորվում, զարգանում կատարելագործվում են **սովորողի անձնային նկարագիրը, վերաբերմունքը կամ դիրքորոշումը իր երկրի, պետության արժեհամակարգի, սեփական անձի և կյանքի հանդեպ (ՀՊԶ)։**

2| ԱՌԱՐԿԱՅԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ) ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Հանրակրթական դպրոցի 1-12-րդ դասարաններում Հանրակրթության պետական չափորոշյով սահմանված հայոց լեզու, առարկայական բնագավառը ներկայանում է՝

1) *Մայրենի լեզու* (իբրև միասնացած առարկա) – 1-6-րդ դասարաններ. ներառում է ընդհանրական, վերառարկայական և թեմաների, գրական և ոչ գրական տեքստերի, դրանց տրամաբանության, լեզվական, գեղագիտական կառուցվածքի, պատկեր ուսումնասիրում։

2) *Հայոց լեզու* (իբրև մեկ առարկա) 7-12-րդ դասարաններ. ներառում է հայոց լեզվի լեզվաքերականական, ոճաբանական գործնական նշանակություն ունեցող այնպիսի թեմաների ուսումնասիրում, որոնց շնորհիվ ձևավորվում և զարգանում են աշակերտների տածողությունը, հաղորդակցական կարողությունները։

3) *Գրականություն* (7-9-րդ դասարաններ) և հայ գրականություն (10-12-րդ դասարաններ). ներառում են հայ դասական, օտարերկրյա գրականության լավագույն երկերի ուսումնասիրություն, գրական տեքստի կառուցվածքի, տրամաբանության, գլխադրմանի ոճի վերլուծություն։

4) Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններն իրենց ընտրությամբ կարող են նաև հատուկ դասաժամեր առան *մշակույթից, հռետորական արվեստից (ճարտասանությունից), հին հայերենից (գրաբարից), դրամատուրգիայից և այլն։*

3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հայոց լեզվի (մայրենի) և գրականության, հայ գրականության՝ Հանրակրթության պետական չափորոշյի դրույթների, պայուրաքանչյուր աստիճանի կամ ծրագրի համար մշակված վերջնարդյունքների հիման վրա ձևավորվել են **հիմնական հասկերեն թահահակացություններ**, որոնց համապատասխան սահմանված են չափորոշյային հստակ պահանջներ կամ չափանիշներ հակակցությանը համապատասխան մշակված չափանիշները նշում են սովորողի գիտելիքի, կարողության ձեռքբերման, վերաարժեքային համակարգի, այսինքն՝ կարողունակության ձևավորման աստիճանը։ Միևնույն ժամանակ դրանց հիման վրա իր սովորողի գնահատումը։ Ուսուցիչը ձևավորող և միավորային գնահատման սանդղակները կազմում է՝ առաջնորդվելով ինչպիսիս համար սահմանված ընդհանրական, այնպես էլ ամեն թեմայի համար մշակված վերջնարդյունքներով։

Առաջնորդվելով Հանրակրթության պետական չափորոշյի պահանջներով և հայոց լեզվի, գրականության բնագավառի նարդ դասարաններում հայոց լեզվի և գրականության բնագավառի առարկաների ուսուցման և ուսումնառության համար ընտրվ **հիմնական հակակցությունները**

- Հաղորդակցում**
- Ընթերցանություն/գեղարվեստական ստեղծագործություն**
- Լեզվական համակարգ**
- Ստեղծարարություն**
- Ինքնություն**

Ամեն հիմնական հակակցություն ունի իր ենթահակակցությունները, որոնք տարբերվում են՝ պայմանավորված առարկայուրահատկություններով և ուսումնասիրության պահանջներով, ինչպես նաև սովորողների տարիքային առանձնահատկություն Վերջնարդյունքները ներկայացված են աղյուսակով, տարիքային բոլոր խմբերի (բոլոր դասարանների) համար հստակ են և չսօգտվելով դրանցից, կազմում է գնահատման սանդղակներ՝ սովորողների՝ վերջնարդյունքներին համապատասխան ձեռքբերո համար։ Հիմնական հակակցություններից **ինքնությունը՝ վերաբերմունք և արժևորում** ենթահակակցություններով, միավորակարող է չենթադրել։

1. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ «ՄԱՅՐԵՆԻ», «ՀԱՅՈՑ ԼԷ «ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԵՎ «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԻ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ

1) 1-6-րդ դասարաններում հայոց լեզուն և գրականությունը միասնացած (ինտեգրված) են մեկ դասընթացում, որը 1-4-րդ վերառարկայական, իսկ 5-6-րդ դասարաններում միջառարկայական բնույթ ունի։ 1-4-րդ դասարանների ծրագրերում նշվում վեց թեմաները, որոնք աստիճանաբար խորանում և ընդլայնվում են։

Այս դասարաններում լեզվական օրինաչափությունները ուսումնասիրվում են գերազանցապես գործնական ճանապարհո

այնպես էլ ոչ գրական տեքստերի քննության միջոցով՝ ապահովելով մասի և ամբողջի հարաբերակցության ընկալումը, լեզուն յուրօրինակ կառույց, որը ծառայում է հաղորդակցման հիմնական նպատակին՝ բանավոր և գրավոր կապակցված խոսք կազմ

2) «Մայրենի», ինչպես նաև հայոց լեզվի, գրականության, հայ գրականության ուսումնական բովանդակության մեջ կարևոր դրա իմաստի, հայերենի բառակազմական և բառաստեղծման հնարավորությունների բացահայտումը, բառի՝ խոսքի մեջ ճիշդ կիրառությունը, քերականական կապակցությունը, ուղիղ և փոխաբերական իմաստների ընկալումը, սովորողների բառապարտնք էլ իրենց հերթին ընդլայնում են սովորողի աշխարհայացքը, զարգացնում են ճանաչողական կարողությունները:

3) 5-6-րդ դասարանների Մայրենիի ծրագրում լեզվաքերականական նյութը ներկայացվում է պարույրաձև զարգացումով *Ուղղագրություն, ուղղախոսություն, Բառագիտություն* թեմաներից տրվող նյութը շարունակվում և խորանում է 6-րդ դասարանում ծրագրի բովանդակային բաժինների հերթականությունը, դրանց հաջորդող լեզվական նյութի տեղակայումը ուսուցչի կամ դասագրքի հեղինակների հայեցողությամբ:

4) Հանրակրթական դպրոցի հիմնական ծրագրի 7-9-րդ դասարաններում ուսումնասիրվում է հայոց լեզվի քերականությունը շարահյուսությունը բաժիններով: Քերականություն ուսուցումը չի հանգեցնում կանոնների, սահմանումների անգիր իմացության՝ տեղեկությունները նվազագույն են, բայց շեշտադրվում է լեզվական միավորների հաղորդակցական և ռճական արժեքը: Ուսուցողները հայոց լեզվից հիմնականում գործնական բնույթ ունի, կապված է աշակերտի կյանքի, տրամաբանության, քննադատության, լեզվամտածողության զարգացման հետ, կազմակերպվում է միտք շարժող հարցադրումների, իրական հաղորդակցություններում գործունեություն ծավալելու հիման վրա, այսինքն՝ սովորողը լեզվաբանության օրենքները սեփական փորձով է հետևաբար նաև յուրացնում:

Ծրագրային նյութի ուսուցման ընթացքում հաջորդական քայլերով կյանքի է կոչվում հիմնական նպատակներից մեկը՝ պահպանողակցվող, բանավոր ու գրավոր տրամաբանված խոսք ունեցող անհատ, որն իր սեփական ջանքերով բացահայտում է գծադրային նյութի ուսուցմանը զուգընթաց կարևորվում է հանրակրթության պետական չափորոշյով նախանշված կարողուն զարգացումը:

5) Հանրակրթության միջնակարգ ծրագրում (10-12-րդ դասարաններ) սովորողը հայոց լեզվից համադրում, կշռադատում, պատճառահետևանքային կապերը հիմնավորում է հիմնական ծրագրում (5-7-րդ դասարաններ) սովորածի, ձեռք բերած կարգի վրա:

Հիմնական դպրոցում անցած նյութի նպատակային և պարույրաձև կրկնություն միջոցով շեշտը հիմնականում դրվում է որպես խոսքի դրսևորման եղանակների ու ձևերի համակողմանի ուսումնասիրության վրա, որը սովորողին հնարավորություն ամբողջական և ինքնուրույն խոսք լեզվաքերականական միավորների գրագետ համադրմամբ, հայոց լեզվի ռճական առանձն տեղին կիրառմամբ:

Հայոց լեզվի 7-12-րդ դասարանների ծրագրի 2-րդ հատվածում տեղ գտած թեմաները պարտադիր կատարման ենթակա հաստատությունները կարող են ուսումնասիրել ցանկությամբ՝ հասկացված ժամաքանակի ընձեռած հնարավորություններից վերջնարդյունքների ապահովումն է:

6) Ավագ դպրոցում նախատեսվում է վերլուծական շարադրության, էսսեի, գիտական աշխատանքի, գործնական գրությունից վերառարկայական հմտություններն ամրապնդելու և զարգացնելու համար նախագծային և հետազոտական աշխատանք սկսվում է դեռևս ավելի ցածր դասարաններում, սակայն առավել համապարփակ և հետևողական է դառնում ավագ դպրոցում հայոց լեզվի դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է մոդուլների միջոցով, շեշտադրվում է աշակերտի ինքնուրույն ուսումնասիրությանը:

7) 7-9-րդ դասարաններում «Գրականություն» առարկայի բովանդակությունը կազմելիս հաշվի են առնվում սովորողի տարածանահասկություններով պայմանավորված հետաքրքրությունները, հոգեբանությունը, ինչպես նաև կառուցվածքային, քննական մտածողություն ձևավորելու շարունակականության ապահովումը: Գրական երկերի ուսումնասիրությունը նպաստ ազգային գեղարվեստական մտածողությունը, հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրի, հայ մարդու կերպարի մարմնավոր շարունակականությունը, գրողի աշխարհայացքի, նրա երկի հասարակական նշանակությունը և արդիականությունը:

Հայ և օտարերկրյա գրականության ընտրովի նմուշների ուսումնասիրության միջոցով սովորողները ծանոթանում են գրաերկի կառուցվածք, կոնֆլիկտ, կերպար եզրույթներին, պատասխանում են հիմնական և առնչակից գաղափարական հարցադր բացատրում են գրական երկում կոնֆլիկտի, կերպարի զարգացումները, տարբերում են հեղինակի և պատմողի կերպարները, պատճառահետևանքային, միջառարկայական կապերն ու առնչությունները, կազմում են բանավոր և գրավոր խոսք՝ կիրառել գրական երկից սովորածը, ինչպես նաև, օգտագործելով ժամանակակից տեխնիկական միջոցներն ու հնարավորությունները:

7-9-րդ դասարանների «Գրականություն» առարկայի ծրագրի բովանդակությունը բաղկացած է երկու մասից՝ պարտադիր համար նախատեսված և լրացուցիչ թեմաներից: Առաջին մասի թեմաները պարտադիր կարգով ուսումնասիրվելու են հանրալ դպրոցներում: Լրացուցիչ բաժնում առաջարկվող նյութերը կարող են ուսումնասիրվել՝ հասկացված ժամաքանակի ընձեռած հնարավորություններից ելնելով:

Վերոհիշյալ նյութերի հետ կապված հարցեր և առաջադրանքներ, ինչպես նաև տվյալ ստեղծագործություններին վերաբեր աշխատանքներ կարող են հանձնարարվել առանձին աշակերտների, ինչպես նաև դիտարկվել որպես նախագծային, հետազոտ աշխատանքների թեմաներ:

Լրացուցիչ ուսումնասիրության համար նախատեսված նյութերի միջոցով կարող է ստուգվել անձանթ տեքստի շուրջ աշակերտությունը, ինչպես նաև սովորողի կողմից թեմայի յուրացման աստիճանը՝ ըստ վերջնարդյունքների:

8) Ավագ դպրոցի «Հայ գրականություն» առարկայի ուսումնական բովանդակությունը կառուցվում է հիմնականում թեմա խմբավորումներով և ժամանակագրական մեթոդով՝ գրերի գյուտից և 5-րդ դարի մատենագրությունից մինչև ժամանակակից սփյուռքահայ):

Ավագ դպրոցի 10-12-րդ դասարանների «Հայ գրականություն» առարկայի ծրագրի բովանդակության մեջ տեղ գտած հեղի

դասավորված են ըստ ժամանակագրական հաջորդականության, որոշակի թեմատիկ բաժանումներով, որոնք վերաբերում են ժողովրդի, այնպես էլ համամարդկային խնդիրներին առնչվող ոլորտներին:

Թեմաների նկարագրությունը տրված է յուրաքանչյուր բաժնի սկզբում: Կարևոր է, որ գրական երկերի քննությունն ու մեկ պատմական ժամանակաշրջանի և միջավայրի համատեքստում կատարելուց զատ՝ հեղինակները և նրանց ստեղծագործությամբ ըստ թեմատիկ ուղղվածության, ինչը հնարավորություն կտա սովորողին համեմատելու տարբեր գրողների՝ միևնույն հիմնախնդրադառնալու ձևերը, համեմատելու և հակադրելու ստեղծագործությունները միևնույն տեսանկյունից, տեսնել հայ գրական համաշխարհային մշակույթի համատեքստում, արժևորելու հայ գրականությունը որպես հայ ժողովրդի ինքնության, գաղափար մշակույթի արտահայտիչ:

Ավագ դպրոցի «հայ գրականություն» առարկայի ծրագրի բովանդակությունը բաղկացած է երկու մասից՝ պարտադիր ու համար նախատեսված և լրացուցիչ նյութերից: Առաջին մասի թեմաները պարտադիր են հանրակրթական բոլոր դպրոցների և հեղինակներից կոնկրետ ստեղծագործություններ կամ ստեղծագործություններից հատվածներ չեն առաջարկվում: Դրանք թող դասագրքաստեղծ խմբերի, ինչպես նաև ուսուցիչների հայեցողությանը: Ստեղծագործությունների ընտրությանը կարող են մտավորողները: Կարևորը վերջնարդյունքներն են, որոնց հասնելու համար ծրագրում առաջարկվում են գործունեության տարբեր հայեցողության կամ դասարանի կարիքների և նախասիրությունների:

Լրացուցիչ բաժնում առաջարկվող հեղինակների, ստեղծագործությունների ուսումնասիրությունը պարտադիր չէ:

Լրացուցիչ բաժնում առաջարկվող նյութերը կարող են ուսումնասիրվել՝ սովորողների նախասիրություններից, կարիքների հատկացված ժամաքանակի ընձեռած հնարավորություններից ելնելով:

Վերոհիշյալ նյութերի շուրջ հարցեր և առաջադրանքներ, ինչպես նաև տվյալ ստեղծագործություններին վերաբերող վերլուծախատանքներ կարող են հանձնարարվել թեմաների ամփոփման ստուգիչ առաջադրանքներում՝ վերջնարդյունքներին հասն ստուգելու նպատակով:

Լրացուցիչ ուսումնասիրության համար նախատեսված նյութերի միջոցով կարող է ստուգվել սովորողի կողմից թեմայի յուանձանք տեքստի շուրջ աշխատելու կարողությունը:

Լրացուցիչ ուսումնասիրության համար նախատեսված նյութերը կարող են նաև դիտարկվել որպես նախագծային, հետագա աշխատանքների թեմաներ:

Լրացուցիչ ուսումնասիրության համար նախատեսված հեղինակների կամ ուսուցչի կողմից ընտրված այլ հեղինակների ստեղծագործությունների ուսումնասիրությունը կարող է իրականացվել նաև ծրագրի պարտադիր բաղադրիչին զուգահեռ՝ գրկերպարները, կառուցվածքային առանձնահատկությունները, գաղափարները, հեղինակային ուղերձները կամ գրական ոճերը հակադրելու նպատակով:

Վերոնշյալ նյութերը կարելի է դիտարկել նաև որպես սովորողների ինքնուրույն ուսումնասիրության թեմաներ, որոնք կար մոդուլներով և էլեկտրոնային տարբեր հարթակներում:

Լրացուցիչ թեմաները կարող են կիրառվել տարբերակված ուսուցում իրականացնելու նպատակով՝ դիտարկելով որպես լրառարկայով առավել հետաքրքրված սովորողների համար:

Այսպիսով՝ ավագ դպրոցում «Հայ գրականություն» առարկան միտված է խորացնելու սովորողի հետազոտական, մտածա հաղորդակցական, սոցիալական, ինքնակազմակերպման հմտությունները, ձևավորելու բարոյական բարձր արժեքներ, սիրելու սեփական երկիրն ու ժողովրդին:

Յուրաքանչյուր թեմայի համար առաջարկվում են գործունեության տարբեր ձևեր, առաջադրանքների տեսակներ, որոնք և ուսուցչին կամ համալրել սեփական մեթոդական զինանոցը՝ ցանկալի նպատակին հասնելու համար:

Գրականագիտական տարրական գիտելիքների իմացությունը, գրողական տեխնիկայի կիրառության բացատրությունը, պատճառահետևանքային կապերի վերլուծությունը սովորողին հնարավորություն են տալիս ապահովելու մտածողության խոլծավալայնություն, առավել հատակ տեսնելու հայ գրականությունը ընդհանուր ուսումնական-առարկայական համատեքստում համեմատական վերլուծություններ, տեքստն ընկալելու և մեկնաբանելու համատեքստում և նրանից դուրս, բացատրելու միջուկապերը, և այս ամենն արտահայտելու թե՛ բանավոր, թե՛ գրավոր խոսքով՝ հիմնվելով փաստերի և սեփական դիտարկումներ:

5. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱԶԱԷ

Հայոց լեզվի և գրականության դասավանդման գործընթացում անհրաժեշտ է ստեղծել համապատասխան կրթական միջ ներառում է.

- 1) Հոգեբանական բարեկեցություն յուրաքանչյուր սովորողի համար, որտեղ աշակերտը բոլոր առումներով իրեն ապահով ապահովված են միջանձնային և ներանձնային դրական հարաբերություններ.
- 2) Անվտանգության և սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխանող միջավայր. որտեղ սովորողի համար ս պայմանները՝ տարիքային, անհատական առանձնահատկություններին համապատասխան.
- 3) Նյութատեխնիկական հագեցած բազա, որի շնորհիվ սովորողը կարող է ինքնուրույնաբար աշխատել, տեղեկություններ գիտական, հանրագիտարանային, բառարանային աղբյուրներից, հետազոտություններ ծրագրել և իրականացնել: Ժամանակա էլեկտրոնային միջոցների (խելացի գրատախտակ, համակարգիչ, երևակիչ, պատճենման սարք, համացանց) կիրառությունը՝ տալիս ընդլայնելու սովորողների գիտելիքները, համապատասխան միջոցներից օգտվելու շնորհիվ տեղեկություն ձեռք բերելու հաղորդակցական, համագործակցային, մտածողական կարողությունների և Հանրակրթության պետական չափորոշչով նախա կարողունակությունների զարգացումը:
- 4) Ուսումնառության կիրառվող տեխնոլոգիաներ, մեթոդներ. հայոց լեզվի և գրականության ուսումնառության գործընթաց

ակտիվ ուսուցման ձևեր, համագործակցային, հետազոտական, նախագծային, մոդուլային տեխնոլոգիաներ, փոխներգործուն իսկ ուսումնական գործընթացի քայլերը պարզից դեպի բարդը գնալու սկզբունքի պահպանմամբ ներկայացվում է հայոց (մայր գրականության ծրագրերի «Առաջարկվող գործունեության ձևեր» բաժնում:

Հայոց լեզվի և գրականության դասավանդման գործընթացը զուգակցվում է այլ առարկաների հետ կապերի և առնչություն բացահայտումներով, որոնք ենթադրում են տարբեր առարկաներից համատեղ դասաժամեր, դաս-էքսկուրսիաներ, դաս-բեմա հանդիպումներ տարբեր մասնագիտությունների անձանց հետ, միջառարկայական նախագծեր, հետազոտական աշխատանք ամփոփումներ բանավոր և գրավոր շարադրանքներով, սահիկաշարերի ցուցադրումով, մեդիայի բազմաբնույթ հնարավորությամբ:

Նյութատեխնիկական աջակցության գլխավոր կենտրոնը դպրոցական **գրադարանն** է, որը պիտի տրամադրի համապատասխան գրականություն ինչպես ուսուցիչներին, այնպես էլ սովորողներին: Դպրոցական գրադարանը պետք է մատչելի նյութերով ապահովի առարկայական և միջառարկայական նախագծային, հետազոտական միավորներ մշակելու և իրականացնելու, տեղեկատվական համայնությունների զարգացումն ապահովելու համար: Գրադարանը հատկապես կարևոր է համաշխարհային գրականության ինթերգամենական, այնպես էլ դպրոցում դասավանդվող տարբեր օտար լեզուներով նմուշների ապահովման գործում:

Գրադարանավարը, ուսուցիչները սովորողներին հաղորդում են էլեկտրոնային լրատվամիջոցներից քննադատաբար և անհնարները, որ նրանք տեղյակ լինեն դրանց կիրառության սահմանափակումներին: Պարտադիր է նաև աշակերտներին դեռևս դպրոցից սովորեցնել ճիշտ և գրագետ ձևով հղումներ անելու, հեղինակային իրավունքները, ինչպես նաև ակադեմիական ազնվապահական սկզբունքները: Բացի այս ամենից՝ գրադարանավարը և ուսուցիչները աշակերտներին ուղղորդում են օգտվելու համարում ունեցող կայքերից՝ բացառելով պատահական, ոչ ստուգված տեղեկությունները:

**ՄԱՅՐԵՆԻԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ
(տարրական դպրոց)**

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՆԹԱ- ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔ			
		1-ին դասարան	2-րդ դասարան	3-րդ դասարան	
ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ	Վերաբերմունք և վարքագիծ	Հոգատար			
		1. Հոգ տանի իր առողջության մասին՝ պահպանելով ֆիզիկական ակտիվություն և առողջ սննդակարգ: 2. Հետևի անձնական հիգիենային՝ մաքուր պահելով սեփական մարմինն ու իր կենսագործունեության տարածքները (սենյակ, սեղան, անկողին, դասարան և այլն): 3. Կոկիկ և խնամքով վերաբերվի անձնական օգտագործման իրերի, գրքերի, գրենական պիտույքների նկատմամբ: 4. Պահպանի խոսքի մաքրությունը՝ խուսափելով ոչ գրական ու ժարգոնային բառերից:	1. Սիրի ինքն իրեն և շրջապատի մարդկանց (ընտանիք, բարեկամներ, ընկերներ): 2. Հոգ տանի իր, ընտանիքի անդամների և շրջապատի մարդկանց ֆիզիկական և հոգեկան առողջության մասին: 3. Ուշադիր լինի սեփական նպատակների, ուսումնառության և հանգստի նկատմամբ: 4. Հարգանքով վերաբերվի մայրենի լեզվի նկատմամբ՝ դրսևորելով այն ճիշտ և տեղին կիրառելու պատրաստակամություն:	1. Հարգի սեփական արժանիքները, շարունակաբար զարգացնի իր մտավոր և ֆիզիկական հնարավորությունները: 2. Հարգալից վերաբերվի շրջապատի մարդկանց, նրանց գաղափարների, մտավոր ու ֆիզիկական հնարավորությունների նկատմամբ: 3. Հոգ տանի շրջապատող մարդկանց հետ դրական փոխհարաբերությունների ձևավորման մասին: 4. Դրսևորի իր լեզուն շարունակաբար զարգացնելու կամք և խանդավառություն:	1. Խնս պատս վերաբ ֆիզիկ ներու պատս վերաբ ընտա՝ րնակս նկատ թեսույ մշակո 3. Կայ փոխօգ համա խաղա կենսա ընտա՝ համա 4. Արս վերաբ լեզվի զգացո արտա արժեք փոխա նկատ:
Սկզբունքային					

<p>1. Պարտաճանաչ հետևի ժամանակին և նոր՝ սովորողի դերին բնորոշ պարտականությունների կատարմանը:</p> <p>2. Հստակ կատարի հրահանգները:</p> <p>3. Պահպանի խմբային աշխատանքի սահմանված կանոնները:</p>	<p>1. Դրսևորի սովորելու նկատմամբ դրական վերաբերմունք և հետևողականություն:</p> <p>2. Հետևողական լինի կարգի և կանոնների պահպանման նկատմամբ:</p> <p>3. Կարևորի ազնիվ և արդար մոտեցումը ցանկացած պարագայում:</p>	<p>1. Լինի քաղաքավարի և անկեղծ:</p> <p>2. Պատասխանատու լինի իր ուսումնառության, սեփական քայլերի և արարքների համար:</p> <p>3. Պատասխանատու և հետևողական լինի մայրենի լեզվի գրագետ կիրառման հարցում:</p>	<p>1. Լին ինքնօգնուդ ղժվար</p> <p>2. Կայ հետև կայաց</p> <p>3. Դրս նվիրվ լեզվի զարգս</p>
---	--	--	---

Ստեղծարար

<p>1. Խոսքային կամ ոչ խոսքային միջոցների կիրառմամբ վերաբերմունք արտահայտի ունկնդրած, ընթերցած ստեղծագործության, դիտած նկարի, ֆիլմի վերաբերյալ:</p> <p>2. Խոսի իր երազանքների, ցանկությունների մասին:</p>	<p>1. Մասնակցի գեղարվեստական միջոցառումների, ցերեկույթների, համերգների՝ դրսևորելով ստեղծագործական որակներ:</p> <p>2. Զարգացնի կամ ստեղծի օրինակի համաձայն՝ օգտագործելով իր երևակայությունը:</p>	<p>1. Տեսնի և գնահատի բարին, գեղեցիկը, մարդկայինը՝ վերաբերմունքն արտահայտելով նաև խոսքի միջոցով:</p> <p>2. Ստեղծագործելու փորձեր անի՝ ներկայանալով բանավոր, գրավոր կամ ինքնարտահայտման տարբեր ձևերով:</p>	<p>1. Սով կիրառ գիտել</p> <p>2. Առս հարցե լուծմս մոտեց</p> <p>3. Դրս հետաբացալ նպատ նկատ</p>
--	---	---	--

Համարձակ

<p>1. Դրսևորի իրեն նոր՝ սովորողի դերում՝ մասնակցելով գործունեության տարբեր ձևերի:</p>	<p>1. Անկաշկանդ արտահայտի մտքերը՝ պատասխանելով իրեն ուղղված հարցերին:</p>	<p>1. Կողմնորոշվի նոր իրավիճակներում՝ կայացնելով հարմար որոշումներ:</p>	<p>1. Առս զաղալ իրագո վստալ</p>
---	---	---	---------------------------------

Հաղորդակցվող

<p>1. Դրսևորի խոսակցի և ունկնդրի կարողություններ, կարևորի դրանք անընդհատ զարգացնելը:</p> <p>2. Դրսևորի բարեկիրթ վարք՝ կիրառելով ողջույնի, հրաժեշտի, խնդրանքի համապատասխան ձևեր:</p>	<p>1. Ստանձնի տարբեր դերեր խմբային աշխատանքների, քննարկումների ժամանակ:</p> <p>2. Կիրառի մայրենի լեզուն՝ հաղորդակցվելիս պահպանելով լեզվի ճշտությունը:</p>	<p>1. Համագործակցի ընկերների, հասակակիցների հետ՝ կիրառելով խոսքի համապատասխան ձևեր:</p> <p>2. Հետևի սեփական խոսքի համապատասխանությանը գրական հայերենի պահանջներին:</p>	<p>1. Նալ հանդի քաննս տարի տեր մ</p> <p>2. Կալ միտքը հասցն</p>
---	---	--	--

Ինքնակազմակերպվող

<p>1. Դրսևորի աշխատասիրություն և պարտաճանաչություն ուսումնառության ընթացքում:</p>	<p>1. Զգա ժամանակը և ճիշտ պլանավորի իր անելիքները:</p>	<p>1. Կազմակերպի իր առօրյան՝ հավասարակշռելով ուսումը, հանգիստն ու հանրօգուտ աշխատանքը:</p>	<p>1. Վեր ուսուս գործը գործո արար կամ օբարել</p> <p>2. Բալ հետալ ինքն ընթեր ունկն ուսուս</p>
---	--	--	--

	<p>Արժևորում</p>	<p>1. Գնահատի իր անձը, սիրի իր ընտանիքը, ընկերներին, հայրենիքը: 2. Գնահատի գիրքը, կարևորի ընթերցանությունը որպես գործունեության մշտական ձև:</p>	<p>1. Միրի սովորելը և մեկնաբանի սովորելու ազդեցությունն իր կյանքի վրա: 2. Արժևորի մայրենի լեզվի դերը իր կյանքում: 3. Կարևորի բարությունը՝ որպես ինքնության, մարդու կեսակերպի կարևոր տարր:</p>	<p>1. Հարգի իր խոսքը և ուրիշների հիմնավոր կարծիքը: 2. Կարևորի իր ֆիզիկական, մտավոր և հուզական զարգացման հավասարա-կշռությունը: 3. Ճանաչի և արժևորի ազգային հերոսներին:</p>	<p>1. Գնահատել խոսել «թույլ»: 2. Գիտատեսությունը իր ընտանիքի հանդեպ: 3. Գիտատեսական ճանաչատյալ արժեք</p>
<p>ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ</p>	<p>Բանավոր հաղորդակցում</p>	<p>1. Լսի, հասկանա իրեն ուղղված խոսքը, պատասխանի հարցերին: 2. Պատասխանի տեքստի ընդհանուր բովանդակության վերաբերյալ հարցերին: 3. Հարցերի օգնությամբ պատմի ապրածը, դիտածը, խոսի իր ցանկությունների մասին: 4. Անվանի առարկաներ, երևույթներ՝ դրանց վերագրելով 1 – 2 հատկանիշ: 5. Արտասանի (արտահայտիչ կարգա) մանկական բանաստեղծություններ, չափածո հանելուկներ, պատմի փոքրիկ պատմություններ, հեքիաթներ՝ ցույց տալով հիմնական գաղափարի կամ ուղերձի ընկալումը:</p>	<p>1. Լսի, հասկանա և համապատասխան արձագանք տա լսածին: 2. Ձևակերպի հարցեր բանավոր ընթերցած կամ տեխնոլոգիական որևէ միջոցով ունկնդրած տեքստի հիմնական գաղափարի վերաբերյալ: 3. Պատմի ապրածը, դիտածը, ընթերցածը, արտահայտի սեփական զգացումները, ցանկությունները: 4. Նկարագրի մարդկանց, վայրեր, իրադարձություններ, առարկաներ, երևույթներ՝ պարզ արտահայտելով մտքերն ու զգացումները: 5. Արտահայտիչ արտասանի մանկական բանաստեղծություններ, պատմի պատմություններ, տարբեր ժողովուրդների հեքիաթներ՝ ներկայացնելով հիմնական գաղափարը կամ ուղերձը:</p>	<p>1. Լսի, հասկանա և հարգանքով վերաբերվի այլ տեսակետներին ու գաղափարներին: 2. Ձևակերպի հարցեր քննարկվող թեմայի, ընթերցած կամ ունկնդրած տեքստի վերաբերյալ, պատասխանի իրեն ուղղված հարցերին: 3. Նախընտրած ձևով և եղանակով վերարտադրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը, նկարագրի տարբեր առարկաներ և երևույթներ: 4. Արտահայտի սեփական տեսակետը, քննարկի իր ցանկությունները, խոսի իր զգացումների մասին, մասնակցի բանավեճի, ներկայացնի իր մտեցումները: 5. Արտահայտիչ արտասանի բանաստեղծություններ, պատմի պատմություններ, հեքիաթներ, առակներ՝ դուրս բերելով հիմնական գաղափարը կամ ուղերձը:</p>	<p>1. Լսի տեսալի կա վերաբերվի 2. Ձևաքննար ընթեր տեքստ լրացո ստան՝ ճշգրտ նպատ իրեն 3. Տար եղանա լսածը նկարս երևույ փոխկ պատմ տեսա սեփա ցանկո մասն հանդե խոսքո 5. Արս բանա արձա պատմ հեքիա դուրս գաղա մեկնա փոխա միջոց</p>

	<p>Գրավոր հաղորդակցում</p>	<p>1. Տարբերակի հայերենի տպագիր և ձեռագիր տառերը, ճիշտ գրի ձևերը և ձեռագիր մեծատառերն ու փոքրատառերը: 2. Արտագրի մի քանի նախադասություններից կազմված տեքստեր ձեռագիր և տպագիր օրինակներից:</p>	<p>1. Արտագրի ոչ մեծ տեքստեր՝ կատարելով տրված առաջադրանքները: 2. Գրավոր պատասխանի կարդացածի, լսածի, տեսածի վերաբերյալ հարցերին: 3. Տրված հարցերի միջոցով վարի երկխոսություն դասընկերների, ուսուցիչների, ծնողների հետ և կատարի նշումներ: 4. Բառերով և բառակապակցություններով գրավոր արտահայտի իր հույզերը կարդացած ստեղծագործության, ունկնդրած երաժշտության, դիտած կինոնկարի կամ ներկայացման մասին, կազմի շնորհավորական բացիկ:</p>	<p>1. Արտագրի տեքստեր՝ կատարելով տրված առաջադրանքները: 2. Ըստ պլանի գրավոր կարդացածի, լսածի, դիտածի մասին: 3. Կազմի երկխոսության հարցերը, վարի երկխոսություն տարբեր մարդկանց հետ և կատարի նշումներ, ամբողջացնի դրանք: 4. Գրի իր սիրելի գրադմունքի, մարդկանց, խաղալիքների, մասին, բնութագրի գովազդով առարկան, կազմի հրավիրատոմս, բացիկ:</p>	<p>1. Արտագրի տեքստեր՝ կատարելով տրված առաջադրանքները: 2. Ըստ պլանի գրավոր կարդացածի, լսածի, դիտածի մասին: 3. Կազմի երկխոսության հարցերը, վարի երկխոսություն տարբեր մարդկանց հետ և կատարի նշումներ, ամբողջացնի դրանք: 4. Մի քանի նախադասություններից կազմված տեքստեր ձեռագիր և տպագիր օրինակներից:</p>
--	----------------------------	--	---	--	--

	<p>Ոչ խոսքային հաղորդակցում</p>	<p>1. Իր հույզերը արտահայտի ժեստերի և դիմախաղի միջոցով: 2. Նկարի լսածի, դիտածի վերաբերյալ իր հույզերն ու զգացումները: 3. Մտքերն ու զգացումներն արտահայտի դիմախաղի, ժեստերի, մարմնի միջոցով՝ մասնակցելով դերային և թեմատիկ խաղերի:</p>	<p>1. Իր հույզերն ու մտքերը արտահայտի ժեստերի, դիմախաղի, մարմնի լեզվի միջոցով: 2. Պարզ նշաններով պատկերի լսածը, տեսածը, ընթերցածը, զգացածը: 3. Մնջախաղով ներկայացնի ընթերցածի, լսածի բովանդակությունը:</p>	<p>1. Զգա դիմացինի հույզերը և դրսևորի համապատասխան վերաբերմունք: 2. Կիրառի պատկերներ, աղյուսակներ, պայմանական նշաններ մտքերն ու գաղափարներն արտահայտելու համար: 3. Մասնակցի ստեղծագործության դերերով ներկայացման, դերային խաղերի՝ ստանձնելով որոշակի դերեր, մտքերն ու հույզերն արտահայտի այլընտրանքային տարբերակներով (մնջախաղ, գույներ, երաժշտություն, ծեփում և այլն):</p>	<p>1. Հաս հույզե շարժո արտա մարմն համա վարքս 2. Ձեռն տեղեկ բովան հրահե գծակա միջոցս դեպքս նկարս գաղա զգացո համա 3. Մեկ նշանն փոփո անհրս 4. Մա ստեղծ ներկա խաղեյ որոշա հույզե այլըն տարբ (մնջա երաժշ այլն):</p>
--	---------------------------------	---	--	---	--

<p>ԸՆԹԵՐՅԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Տեքստի ընկալում</p>	<p>1. Ճիշտ և հասկանալով ընթերցի արձակ և չափաձո գրական պարզ տեքստեր, պատասխանի կարդացածի վերաբերյալ հարցերին, ձևակերպի հարցեր ընթերցածի հիմնական բովանդակության վերաբերյալ: 2. Առանձնացնի տեքստի այն հատվածները, որոնք արտահայտված են նկարագրողական մեջ: 3. Տարբերի արձակ և չափաձո տեքստերը: 4. Լսի, կարդա և հասկանա ոչ գրական պարզ տեքստի հիմնական միտքը (ինչի մասին է):</p>	<p>1. Հասկանալով և վարժ ընթերցի արձակ և չափաձո գրական տեքստեր, ներկայացնի կարդացածի բովանդակությունը՝ պատասխանելով հարցերին, ձևակերպի հարցեր տեքստի հիմնական գաղափարի վերաբերյալ: 2. Հասկանա տեքստի բովանդակության և նկարագրողական կապը, տեքստի բովանդակության, բառերի ու արտահայտությունների և նկարագրողական միջոցով ներկայացնի հերոսներին: 3. Տարբերի բանաստեղծությունը և հեքիաթը: 4. Լսի, կարդա ոչ գրական պարզ տեքստեր և առանձնացնի կարևոր մտքերը:</p>	<p>1. Հասկանալով և արտահայտիչ ընթերցի արձակ և չափաձո գրական տեքստեր, պատասխանի հարցերին՝ հղում կատարելով տեքստին, ձևակերպի հարցեր տեքստի և առանձին հատվածների վերաբերյալ, համեմատի ու հակադրի հերոսներին ու նրանց գործողությունները, բացատրի՝ ինչպես են դրանք ազդում տեքստի իրադարձությունների ընթացքի վրա: 2. Առաջարկի տեքստի նկարագրողական իր տարբերակը և մեկնաբանի տեքստին հարազատ բառապաշարով ու ոճով: 3. Տարբերի բանաստեղծությունը, հեքիաթը, առակը, մանրապատում ստեղծագործությունները: 4. Լսի, կարդա և հասկանա ոչ գրական տեքստեր, ըստ նպատակի առանձնացնի անհրաժեշտ տեղեկությունները:</p>	<p>1. Հասկանալով արտահայտիչ տեքստեր մտքեր հերոս խոսքե արար: կիրառ ու ար: մեկնա ընտր: գործա համա: 2. Վեր բառե: արտա ընտր: տվյալ բացա: նկար: ազդեց ընկալ 3. Տար գրակս գրակս տեսա՝ (բանա հեքիա և ման ստեղծ համե: ստեղծ նույն : տարբ՝ տեքսս 4. Լսի տարբ՝ բովան գրակս նպատ անհր: տեղեկ</p>
<p>ԼԵԶՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ</p>	<p>Հնչյունաբանություն (հնչյուն, տառ)</p>	<p>1. Արտասանությամբ տարբերակի հնչյունները (ձայնավոր և բաղաձայն), ճանաչի և գրի դրանց համապատասխան տառերը, գործնականում տարբերի վանկը, միավանկ և բազմավանկ բառերը:</p>	<p>1. Խոսելիս ճիշտ արտասանի բառերը, պահպանի հայերենի ուղղախոսական պարզ կանոնները:</p>	<p>1. Պահպանի ծրագրային նյութերում հանդիպած բառերի ուղղագրությունը:</p>	<p>1. Պահպանի նյութե բառա: բառե:</p>

	<p>Բառագիտություն (բառ, բառակազմություն, բառապաշար)</p>	<p>1. Նախադասության մեջ ընկալի բառը որպես լեզվական միավոր, տեղին կիրառի այն: 2. Վերականգնի «քանդված» բառերը կամ տրված տառերով կազմի բառեր: 3. Կազմի բառակապակցություններ («առարկայի հատկանիշ + առարկա» կաղապարով)՝ առարկաների, նկարների, կիրառմամբ կամ առանց դրանց: 4. Առանձնացնի անձանթ բառերը ընթերցած կամ ունկնդրած խոսքում:</p>	<p>1. Ճանաչի և կիրառի բառը որպես պատկերավորման միջոց: 2. Ճանաչի բառի հիմնական բաղադրիչները (արմատ, ածանց): 3. Տարբերի բառերի իմաստային խմբերը, խոսքում կիրառի հոմանիշ և հակահիշ բառեր: 4. Բացատրի որոշակի քանակի բառեր համատեքստում: 5. Խոսքում տարբերի գործողություն, առարկա, առարկայի որակական և քանակական հատկանիշ ցույց տվող բառերը:</p>	<p>1. Հասկանա բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները, բառերը կիրառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով: 2. Խոսքում տարբերի պարզ, բարդ և ածանցավոր բառերը: 3. Հոմանշային շարքից ընտրի և խոսքում կիրառի կոնտեքստին հարմար տարբերակը: 4. Օգտվի դպրոցական բառարաններից (բացատրական, հոմանշային): 5. Գործնականում ճիշտ կիրառի խոսքի մասերը (գոյական, ածական, բայ, թվական):</p>	<p>1. Կիր բանախոսք 2. Կառ կիրառ բառա առան բազմի 4. Օգտ (բացա հոմաե դարձ 5. Գոր կիրառ (գոյակ թվակս ձայնա</p>
	<p>Շարահյուսություն (նախադասություն)</p>	<p>1. Խոսքում ճանաչի և առանձնացնի նախադասությունը որպես լեզվական միավոր:</p>	<p>1. Հարցերի միջոցով ընդարձակի տրված նախադասությունը:</p>	<p>1. Խոսքի մեջ տարբերի նախադասություններն ըստ հաղորդակցման նպատակի, կետադրի դրանք:</p>	<p>1. Խոս հնչեր նախա</p>
<p>ՍՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>Կապակցված խոսք: Տեքստ</p>	<p>1. Ընկալի տեքստը որպես ամբողջություն, ճանաչի տեքստի բաղադրիչները:</p>	<p>1. Նկարագրի տեքստի կառուցվածքը՝ ներկայացնելով ինչպես է սկսվում այն և ինչպես է ավարտվում: 2. Վերարտադրի տեքստը ստեղծագործության այս կամ այն հերոսի անունից:</p>	<p>1. Իմանա և կիրառի տեքստի տարբեր բաղադրիչները՝ հիմնական գաղափարը կամ անհրաժեշտ տեղեկույթը դուրս բերելու նպատակով: 2. Չարգացնի տեքստը՝ ավելացնի, լրացնի, փոփոխի: 3. Վերարտադրի լսած, ընթերցած տեքստը, սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը: 4. Հորինի և շարադրի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք:</p>	<p>1. Ուս կիրառ խոսքս վերլու բացա մտադ 2. Մեկ բառեք արտա տարբ ապահ հանգս երաժշ իմասս 3. Հոր՝ օգտառ նշանն (նկար ծաղրս մասնս ստեղծ ստեղծ սահիկ 4. Մշա ըստ ն բառա մոդելի աղյուս</p>

	<p>Հետազոտում</p>	<p>1. Ձևակերպի հարցեր իրեն հետաքրքրող թեմաների վերաբերյալ: 2. Հասկանա դիտած ֆիլմերի, տեսանյութերի, նկարաշարերի, ունկնդրած ձայնագրությունների բովանդակությունը, քննարկի ընկերների հետ:</p>	<p>1. Ձևակերպի հարցեր, նկարագրի դրանց պատասխանները գտնելու հիմնական քայլերը: 2. Ընտրի գիրք կամ այլ տեսուրս առաջարկված ցանկից և գտնի տարբեր ուսումնական առարկաներին վերաբերող հարցերի պատասխանները:</p>	<p>1. Ձևակերպի հարցեր, պլանավորի հարցերի բացահայտմանն ուղղված գործողությունների քայլաշարը: 2. Օգտվի առաջարկված տպագիր կամ էլեկտրոնային պաշարներից և հավաքի հետազոտությանն առնչվող տեղեկություններ: 3. Իրեն հետաքրքրող կամ հանձնարարված թեմայով պատրաստի հաղորդում, կատարի եզրահանգումներ: 4. Ներկայացնի հետազոտության արդյունքները՝ աշխատելով անհատապես կամ խմբում:</p>	<p>1. Ձևա հետա հարցե ուսուս քայլեյ 2. Ուս էլեկտ հավաք հարցե նյութե 3. Շաբ հետա արդյո դիտա արտա 4. Ներ հետա արդյո ներկա միջոց</p>
--	-------------------	---	--	---	--

ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

5-6-րդ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՄԱՅՐԵՆԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՆԹԱՀԱՍ ԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔ	5-րդ դասարան	6-րդ դաս
		<p>1. Հաղորդակցվելիս մայրենի լեզուն չաղավաղի օտար բառերով և արտա հայտություններով, կիրառի գրագետ հայերեն խոսք: Արժևորի մայրենի բարբառը, խոսվածքը որպես հայոց լեզվի ճյուղ: 2. Համագործակցի ընկերների հետ, դրսևորի հանդուրժողականություն, կազմի բարեկիրթ բառերի և արտահայտությունների բառարան:</p>	<p>1. Հաղորդակցման մայրենի լեզու չաղավաղի օտար բառերով և հայտություն Լսարանի առունենալիս կլգրագետ հայ խոսք: Արժևորի մաբարբառը, ի որպես հայոց ճյուղ: 2. Համագործակցի ընկերների հետ, դրսևորի հանդուրժողական կարողանա հան համաձայնու շարունակի լբարե կիրթ բարտա հայտություն օրինություն բառարանը:</p>

		<p>3. Հարգալից խոսքով իր վերաբերմունքը դրսևորի հասակակիցների և մեծա հասակների նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող, հոգատար:</p>	<p>3. Հարգալից իր վերաբերմ դրսևորի հասակակիցի մեծա հասակ նկատմամբ, պատասխան շրջահայաց, հանդուրժող, հոգատար, սկզբունքայի վերլուծող:</p>
	<p>ԱՐԺԵՎՈՐՈՒՄ</p>	<p>1. Ըմբռնի մայրենի լեզվի դերը հայ ժողովրդի կյանքում. հայոց լեզուն ընկալի որպես ազգային պատկանելիության ցուցիչ և ՀՀ պետական լեզու:</p>	<p>1. Արժևորի մ լեզվի դերը հ ժողովրդի կյ հայոց լեզուն կի որպես ազ պատ կանելի ցուցիչ և ՀՀ լեզու, գիտալ ազգապահպ րոլոր ժաման ներում:</p>
	<p>2. Արժևորի մայրենի լեզվի դերը իր կյանքում, գնա հատի նրա նշանակութ յունը իր անձի զարգաց ման, սովորելու կարող ության ձևավորման գործում:</p>	<p>2. Արժևորի մ լեզվի դերը ի կյանքում, գն նրա նշանակ իր անձի և ս կարողության զարգացման</p>	
	<p>3. Կարևորի մայրենի լեզվի դերը սեփական հույզերը, ապրումները, մտքերը գրագետ և շրջապատին հասկանալի ձևակերպե լու գործում:</p>	<p>3. Կարևորի մ լեզվի դերը ս հույզերը, ապրումները գրագետ և շրջապատին հասկանալի ձևակերպե լ գործում:</p>	
	<p>4. Մայրենի լեզվի հնչյու նաբանական, գրային, բառային առանձնա հատկությունները համե մատի այլ լեզուների հետ, գտնի ընդհանրություն ներն ու տարբերություն ները, ձևակերպի պարզ եզրակացություններ:</p>	<p>4. Մայրենի լե հնչյու նաբան գրային, բառ առանձնահա կությունները համեմատի տ լեզուների հե մատնանշի ընդհանրու թ ու տարբերու թյունները, ձ եզրակացութ</p>	

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	ԲԱՆԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	1. Հասկանալի ձևակերպի և պատմի իր հետ կատարված դեպքերի, իր զգացումների մասին:	1. Նկարագրի դեպքեր, իրադրություն կյանքից, իր զգացումների հույզերի ապ մասին:
		2. Լսած կամ կարդացած նյութի մեջ տարբերի գլխավոր մտքերը երկրորդ դականից, վերաշարադրի տրամաբանական հաջորդականությամբ՝ ըստ նախօրոք կազմած պլանի:	2. Լսած կամ կարդացած ն տարբերի և առանձնացն[գլխավոր մտքերկրորդական նյութը վերա; տրամաբանս հաջորդականությա մտադրությա նախօ րոք կս պլանի:
		3. Տարբեր աղբյուրներից գտած նյութը վերաշարա դրի նոր ձևով, էլույթ ունենա լսարանի առջև, արտահայտի կարծիք նյութի բովանդակության շուրջ:	3. Տարբեր աղբյուրների նյութը վերա; սեփական բս նյութը լսար ներկա յացնի բացատրությ ներով:
		4. Մասնակցի քննարկում ների, լսած կամ կարդա ցած նյութից փաստեր մեջբերի՝ իր տեսակետը հիմնավորելու համար:	4. Մասնակցի քննարկում ն կամ կարդա նյութից փաս մեջբերի՝ իր տեսակետն ապացուցելու
ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	1. Կազմի հարցեր, պլան լսածի և կարդացածի շուրջ և գրավոր վերաշա րադրի դեպքերի հաջորդական ընթացքը:	1. Կազմի հալ պլան լսածի կարդացածի վերափոխի, վերաշարադր քերի հաջորդ ընթացքը:
		2. Լսած կամ կարդացած նյութից համապատաս խան մեջբերումներ անի՝ պահպանելով հղում տալու կանոնները:	2. Լսած կամ կարդացած ն համապատա մեջբերումնե պահպանի և հղում տալու կանոններին:
		3. Գրի հրավիրատոմս, հայ տարարություն, նամակ՝ գրագետ ձևակերպելով մտքերը:	3. Գրի ինքնակենսա յուն, տարբեյ նամակներ՝ գ շա րադրելու կարծի քը:

		<p>4. Գրավոր նկարագրի շրջապատող միջավայրը, բնությունը, մարդկանց արտաքինը, կիրառի պատկերավորման միջոցներ՝ մակդիր, համեմատություն, անձնավորում:</p>	<p>4. Գրավոր նկարագրի շրջապատող միջավայրը, բնությունը, մարդկանց և բնութագրի նշելով բնավորությունը կողմ կիրառի պատման միջոցներ՝ մակդիր, փոխաբերությամբ համեմատության անձնավորում:</p>
	<p>ՈՉ ԽՈՍՔԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ</p>	<p>1. Կազմի համեմատությամբ յանադրություններ, մշակի նյութի համապատասխան պայմանական նշաններ: Մնջախաղով, ժեստերի լեզվով հաղորդի նյութի բովանդակությունը:</p> <p>2. Հաղորդելիք նյութի համար ընտրի համապատասխան երաժշտություն, կտավի վերատպություն, քանդակ, մուլտֆիլմից հատվածներ:</p> <p>3. Նյութի բովանդակության համապատասխան նկարագրողումներ և ձեռքի տարբեր աշխատանքներ անի:</p>	<p>1. Կազմի համեմատությամբ յանադրություններ և ասելիքը համապատասխանությամբ: Մնջախաղով, ժեստերի լեզվով հաղորդի նյութի բովանդակությունը:</p> <p>2. Հաղորդելիք նյութի համար ընտրի համապատասխան երաժշտություն, կտավի վերատպություն, քանդակ, մուլտֆիլմից գեղկինոնկարից հատվածներ:</p> <p>3. Նյութի բովանդակության համապատասխան նկարագրողումներ և ձեռքի տարբեր աշխատանքներ անի:</p>
<p>ԸՆԹԵՐՑԱՆ ՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՏԵՔՍԻ ԳԵՂԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1. Արտահայտիչ, վարժ կարգազրկան արձակ և չափաձու տեքստերը, պահ պանի հայերենին հատուկ արտասանությունը, շեշտադրումը:</p> <p>2. Գրական երկ կարդալիս կանխատեսի դեպքերի զարգացման ընթացքը, տեքստից ընտրած փաստերով հիմնավորի իր կանխատեսումը:</p>	<p>1. Արտահայտիչ կարգազրկան արձակ և չափաձու տեքստերը, սահմանափակ հայերենին հատուկ արտասանությունը, շեշտադրումը:</p> <p>2. Գրական երկ կարդալիս կանխատեսի զարգացման ընթացքը փաստերով հիմնավորի իր կանխատեսումը:</p>

		<p>3.Տեքստում գտնի գրա կան կերպարի արտա քինի նկարագրություն ներք, բնավորությունը բնութագրող հատված ներք, արարքների դրդա պատճառները բացահայտող խոսքային միջոցնե րը:</p>	<p>3.Տեքստում գտնի գրա կան կերպար քինի նկարագրություն ներք, բնավորությունը բնութագրող հատվածնե ր արարքների պատճառները հայտող խոսքային միջոցնե րը:</p>
	<p>ՏԵՔՍՏԻ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1.Գրական և ոչ գրական տեքստերի համար կազմի պլան, մշակի հարցեր, ըստ դրանց ձևակերպի պատասխաններ:</p> <p>2.Գրական և ոչ գրական տեքստերում ցույց տա դեպքերի հաջորդական ընթացքը, մատնանշի տեքստերի սկիզբը, ընթացքը, ավարտը, դրանց տրամաբանական կապն ապահովող բառա յին միջոցները: Տեքստը վերապատմի, բանավոր և գրավոր՝ հետ նելով տեքստի տրամաբա նությանը:</p>	<p>4.Տեքստում գտնի, բացա տրի պատկերավորման միջոցների (մակդիր, համեմատություն, անձնավորում) դերը տվյալ ստեղծա գործության մեջ:</p> <p>1.Գրական և ոչ գրական տեքստերի համար կազմի մշակի հարցեր, ըստ դրանց վերապատմի և բովանդակում:</p> <p>2.Գրական և ոչ գրական տեքստերում ցույց տա դեպքերի հաջորդական ընթացքը, մատնանշի տեքստերի սկիզբը, ընթացքը, ավարտը, դրանց տրամաբանական կապն ապահովող բառա յին միջոցները: Տեքստը վերապատմի, բանավոր և գրավոր՝ հետ նելով տեքստի տրամաբա նությանը:</p>

		<p>3. Գրական և ոչ գրական տեքստերում մատնանշի ուսումնասիրած լեզվա կան երևույթի առկայութ յունը և դերը բովանդա կության ընկալման առու մով: Տեքստերի միտքն արտա հայտի գծապատկերնե րով, աղյուսակներով, նկարներով և ոչ խոս քային հաղորդակցման այլ միջոցներով:</p>	<p>3. Գրական և գրական տեք մատնանշի ուսումնասիր կան երևույթ առկայութ յո դերը բովանդ կության ընկա առու մով: Տեքստերի մի արտա հայտ] գծապատկեր աղյուսակնեյ նկարներով, յ խոսքային հաղորդակցմ միջոց ներով:</p>
<p>ԼԵԶՎԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱԿԱՐԳ</p>	<p>ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>4.Տեքստից ընտրի բանա լի բառերը, բառակապակ ցությունները, նախադաս ությունները, ցույց տա դրանց դերը հիմնական գաղափարն արտահայտե լու առումով: Տեքստից համապատաս խան մեջբերումներ անի՝ իր ասելիքն ապացուցելու համար, մատնանշի հեղինակին, ստեղծա գործությունը:</p>	<p>4.Տեքստից ը բանա լի բառ բառակապակ ցությունները նախադաս ությունները, դրանց դերը հիմնական գաղափարն արտահայտե առումով: Տեքստից համապատա մեջբերումնե բացատրությ տա, մատնա՝ հեղինակին, ստեղծագործ</p>
	<p>ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1. Կազմի հաղորդակցա կան տարբեր տեսակ ների և կազմության նախադասություններ, տեքստում պահպանի դրանց տրամաբանական հաջորդականությունը: 2.Տարբերի նախադասութ յան գլխավոր և երկ բորդական անդամները:</p>	<p>1. Կազմի հաղորդակցս տարբեր տես կազմության սություններ, տեքստում պ դրանց տրամաբանս հաջորդակալ 2. Տարբերի նախադասու գլխավոր և ե բորդական անդամները:</p>
	<p>ՀՆՉՅՈՒՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1.Բանավոր խոսքում ճիշտ արտաբերի և արտասանի հայերենի հնչյունները:</p>	<p>1.Բանավոր] ճիշտ արտայ արտասանի 1 հնչյունները:</p>

		<p>2.Տարբերի հայերենի ձայնավոր և բաղաձայն հնչյունները, մատնանշի դրանց արտասանության և գրության տարբերությունները, ճիշտ արտասանի և գրի արտասանությամբ և գրությամբ տարբերվող բառերը:</p>	<p>2.Տարբերի հայնավոր և բաղաձայն հնչյունները, մատնանշի արտասանության և գրության տարբերությունները, ճարտասանի արտասանության և գրությամբ տարբերվող</p>
		<p>3.Պահպանի գրական հայերենին հատուկ շեշտադրումով արտասանությունը, մատնանշի բառի շեշտադրակ բաղա դրիչի հնչյունափոխությունը:</p>	<p>3.Բանավոր պահ պանի գրական հայերենին հատուկ շեշտադրում սանությունը մատնանշի բաղադրակ դրիչի հնչյունափոխությունը:</p>
		<p>4.Չափաճո տեքստերում գտնի և մատնանշի հնչյունակա արտահայտչամիջոցները՝ հանգ, նմանա ձայնություն, բացատրի դրանց դերը տվյալ բանաստեղծության մեջ:</p>	<p>4.Չափաճո տեքստերում մատնանշի նակա արտահայտչամիջոցները՝ հանգ նմանա ձայն բացատրի դր տվյալ բանաստեղծության մեջ:</p>
	<p>ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1.Տարբերի բառերի տեսակները՝ ըստ ձևի և իմաստի հարաբերության, բանավոր և գրավոր խոսքում ճիշտ և տեղին կիրառի հոմանիշ, հակահոմանիշ, բազմիմաստ, համանուն բառերը:</p>	<p>1.Տարբերի բառերի տեսակները՝ ըստ ձևի և իմաստի հարաբերության բանավոր և խոսքում ճիշտ տեղին կիրառի հոմանիշ, հակահոմանիշ, համանուն, համանուն, համանուն, համանուն, համանուն, համանուն:</p>
		<p>2.Վերլուծի բառը, գտնի արմատը, ածանցը, հոդա կապը, կազմի բարդ և ածանցավոր բառեր և դրանք տեղին կիրառի խոսքի մեջ:</p>	<p>2.Հայերենի բառակազմա հնարավորություններից օգտվել կազմի բարդ ածանցավոր, ածանցավոր դրանք տեղին խոսքի մեջ:</p>

		<p>3.Տեքստում գտնի և տար բերի ուղիղ և փոխաբե բական իմաստներով կիրառված բառերը, բացատրի դրանք՝ ըստ տվյալ տեքստի, պար բերության, նախադա սության արտահայտած իմաստի:</p>	<p>3.Տեքստում տար բերի ու փոխաբերա իմաստներով ված բառերը, բացատրի դր տվյալ տեքստ պարբերությու նախադասու արտա հայտ իմաստի: Խո կիրառի փոխ կան իմաստո</p>
		<p>4.Հայերենի դպրոցական (տպագիր և էլեկտրո նային) բացատրական, հոմանիշների բառարան ներից օգտվելով՝ գտնի և դուրս գրի անձանոթ բառերի բացատրություն ները, հոմանիշները: Մասնակցի բառային խա դերի, վիկտորինանների:</p>	<p>4.Հայերենի դպրոցական և էլեկտրո ն բացատրակա հոմանիշները բառարան նե օգտվելով՝ գ դուրս գրի ան բառերի բացատրությ հոմանիշները Ստեղծի բառ տարբեր խա կազմի խաչք վիկտորի նա առաջադրան</p>
	<p>ՈՃԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1.Տեքստից ընտրի, դուրս գրի, խմբավորի պատկե բավորման միջոցները: Բացատրի դրանց դերը տվյալ տեքստում:</p>	<p>1.Տեքստից ը դուրս գրի, խ պատկե բավ միջոցները: Բ դրանց դերը տեքստում:</p>
		<p>2.Համեմատի տարբեր տեքստերում կիրառված պատկերավորման միջոց ները, բացատրի դրանց դերը տվյալ տեքստի մեջ:</p>	<p>2.Համեմատյ տեքստերում կիրառված պատկերավո միջոց ները, համեմատելը վերլուծի դրս տվյալ տեքստ</p>
		<p>3.Կապակցված խոսքի մեջ նոր ձևով կիրառի ուսումնասիրած տեքստե բից ընտրած խոսքի պատ կերավորման միջոցները:</p>	<p>3.Կապակցվ մեջ նոր ձևու ուսում նասիլ տեքստերից լ խոսքի պատլ րավորման մ</p>

<p>ԱՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ</p>	<p>Տեքստի մեջ արձարծվող երևույթների, լեզվական տվյալ իրողության ուսումնասիրության ժամանակ ցույց տա օրինաչափությամբ, բացատրի պատճառահետևանքային կապերը նաև այլ ոլորտներում:</p>	<p>Տեքստի մեջ արձարծվող երևույթների, լեզվական տվյալ իրողության նասիրության ժամանակ ցույց տա օրինաչափությամբ բացատրի պատճառահետևանքային կապերը նաև ոլորտներում</p>
	<p>2.Տեքստում և շրջապատող աշխարհում որոնի, գտնի, մատնանշի կառուցվածքը, դրամասերի փոխհարաբերությունները և գործառույթները:</p>	<p>2.Տեքստում և շրջապատող աշխարհում գտնի մատնանշ կառուցվածքի մասերի փոխհարաբերությունները և գործառույթները:</p>	
	<p>3.Գրական և ոչ գրական տեքստերը ուսումնասիրելիս, ինչպես նաև շրջակա աշխարհում բացահայտի փոփոխությունը՝ որպես առաջընթացի և զարգացման, կայունության հաստատման հիմք:</p>	<p>3.Գրական և ոչ գրական տեքստերը ուսումնասիրելիս ինչպես նաև աշխարհում բացահայտի փոփոխությունը՝ որպես ընթացի և զարգացման, կայունության հաստատման հիմք:</p>	
	<p>4.Տեքստն ուսումնասիրելիս բացահայտի ժամանակի, տարածության, մարդկային փոխհարաբերությունների, ազգային մշակույթի դերը անհատի ձևավորման և կայացման գործում:</p>	<p>4.Տեքստն ուսումնասիրելիս բացահայտի կի, տարածության, մարդկային փոխհարաբերությունների, ազգային մշակույթի և անհատի ձևավորման և կայացման գործում:</p>	
<p>ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԽՈՍՔ. ՏԵՔՍՏ</p>	<p>1.Հավելի, լրացնի, փոփոխի տրված տեքստը. նոր հերոսներ, ավելացնի կամ ընդհակառակը՝ սեղմի, կրճատի: Նոր ձևով սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը:</p>	<p>1.Հավելի, լրացնի, փոփոխի տրված տեքստը. նոր հերոսներ, դեպքեր, ավելացնի կամ ընդհակառակը՝ սեղմի, կրճատի Փոփոխի պատմության անկյունը՝ ձևով սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը:</p>	<p>1.Հավելի, լրացնի, փոփոխի տրված տեքստը. նոր հերոսներ, դեպքեր, ավելացնի կամ ընդհակառակը՝ սեղմի, կրճատի Փոփոխի պատմության անկյունը՝ ձևով սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը:</p>

		<p>2. Հորինի դիպաշար (սյուժե) ունեցող պատ մություններ՝ օգտագործելով պլան, նախօրոք մշակված հարցեր, պայմանական նշաններ և միջոցներ (պատկերա պատում, նկարաշար և այլն): Իր հորինած պատումներում փորձի ցույց տալ պատճառա հետևանքային կապերը, ուսումնասիրած լեզվական երևույթները:</p>	<p>2. Հորինի դիպաշար (սյուժե) ունեցող պատմութ յո օգտագործելով հարցեր, տալ պայմանական նշաններ և մ (նկարապատ նկարա շար Իր հորինած պատումները ցույց տալ պատճառա հետևանքային կապերը, ուսումնասիրած լեզվական երևույթ ներք</p>
		<p>3. Կազմի խոսքի տարրեր տեսակներ՝ նկարագրա կան, շնորհակալական, բնութագրական՝ կիրառելով ուսումնասիրած տեքստից կամ տվյալ թեմայից յուրացրած բառերը, բառակապակցությունները, նախադասությունները:</p>	<p>3. Կազմի խոսքի տարրեր տեսակները նկարագրա կա շնորհակալա բնութագրակ ուսումնասիր տեքստից կա թեմայից յուրացրած բառերը, բառացությունները դասությունն</p>
		<p>4. Ստեղծի ուսումնական նյութեր՝ բառարան, պաստառ, գրքույկ, դրանց համար հակիրճ գրառում ներանի:</p>	<p>4. Ստեղծի ուսումնական բառարան, պաստառ, գրքույկ, ուղե սահիկաշար, ռադիոհաղորդումներ հակիրճ բացատրություններ</p>

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

7-9-ԸՆԴ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՆԹԱՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔ		
ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	ԲԱՆԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	7-րդ դասարան	8-րդ դասարան	9-րդ դասարան
	Ելույթ, բանավեճ, հարցազրույց	1. Պատմի լսածի, տեսածի, զգացածի մասին, նկարագրի մարդկանց, երևույթներ, առարկաներ, դեպքեր, իրադարձություններ:	1. Պատմի լսածի, տեսածի, զգացածի մասին, նկարագրի մարդկանց, երևույթներ, դեպքեր, իրադարձություններ	1. Պատմի լսածի, տեսածի, զգացածի մասին, նկարագրի մարդկանց, երևույթներ, դեպքեր, իրադարձություններ

		<p>2 Մենթերգի տեսքով պահանջվող հնչերանգով, հարցեր առաջադրի, պատասխանի առաջադրված հարցերին, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, դուրս բերի հիմնական և թաքնված գաղափարը:</p>	<p>2. Մենթերգի տեսքով պահանջվող հնչերանգով, վերարտադրի, հարցեր առաջադրի, պատասխանի առաջադրված հարցերին, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, դուրս բերի հիմնական և թաքնված գաղափարը:</p>	<p>2. Մենթերգի տեսքով պահանջվող հնչերանգով, վերարտադրի, հարցեր առաջադրված հարցերին, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, դուրս բերի հիմնական և թաքնված գաղափարը:</p>
		<p>3. Գրագետ ելույթ ունենալու անհատի առջև առաջադրված թեմայի շուրջ, կարճ հարցազրույց վարի հետաքրքրող թեմայի շուրջ:</p>	<p>3. Ծանոթ թեմայի շուրջ ելույթ ունենալու անհատի առջև առաջադրված թեմայի շուրջ, կարճ հարցազրույց վարի՝ առաջադրված խնդրին վերաբերող հարցեր պատրաստելով:</p>	<p>3. Ելույթ ունենալու անհատի առջև առաջադրված թեմայի շուրջ անկաշկանդ զրույց, արտահայտված և հարցազրույցի անկաշկանդ խորամուխ լինելու անհատի առաջադրված թեմայի շուրջ:</p>
		<p>4. Կարծիք հայտնի, պաշտպանի սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը՝ հիմնավորելով այն:</p>	<p>4. Կարծիք հայտնի, պաշտպանի սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը՝ հիմնավորելով այն:</p>	<p>4. Կարծիք հայտնի, պաշտպանի սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը՝ հիմնավորելով այն:</p>
	<p>ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ Փոխադրություն Շարադրություն (երկխոսություն մենախոսություն)</p>	<p>1. Գրավոր խոսքի տարբեր տեսակներ կիրառի տարբեր նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն և կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները, գրի հակիրճ շարադրանք և երկխոսություն:</p>	<p>1. Գրավոր խոսքի տարբեր տեսակներ կիրառի տարբեր նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն և կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները, գրի ծավալուն շարադրանք և տարբեր տեսակի երկխոսություններ:</p>	<p>1. Գրավոր խոսքի տարբեր տեսակներ կիրառի տարբեր նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն և կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները, գրի ծավալուն շարադրանք և մենախոսություն:</p>
		<p>2. Վերլուծի տրված տեքստը՝ վեր հանելով պատճառահետևանքային կապերը:</p>	<p>2. Վերլուծի տրված տեքստը՝ վեր հանելով պատճառահետևանքային կապերը:</p>	<p>2. Վերլուծի տրված տեքստը՝ վեր հանելով պատճառահետևանքային կապերը:</p>
		<p>3. Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ:</p>	<p>3. Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ:</p>	<p>3. Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ:</p>

			4. Փոխադրի լսածը կամ կարդացածը առանց դեպքերի հաջորդականության խախտման, հարազատ մնալով բնագրին, գրագետ հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ /էլեկտրոնային տեքստեր/:	4. Փոխադրի լսածը կամ կարդացածը առանց դեպքերի հաջորդականության խախտման, հարազատ մնալով բնագրին, գրագետ հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ /էլեկտրոնային տեքստեր/:	4. Փոխադրի լսածը կարդացածը առանց դեպքերի հաջորդականության խախտման, հարազատ մնալով բնագրին, հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ /էլեկտրոնային տեքստեր/:
	ՈՉ ԽՈՍՔԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ	1. Մեկնաբանի տարաբնույթ նշանները, համադրի, փոփոխի: 2. Արդյունավետ կիրառողական ձևեր, նրանցով բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ կազմի (ոբյեկտ, նկարելու, պատկերագիր) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, բացատրի ցուցադրի գրաֆիկներ, և աղյուսակներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:	1. Մեկնաբանի տարաբնույթ նշանները, համադրի, փոփոխի: 2. Արդյունավետ կիրառողական ձևեր, նրանցով բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ կազմի (ոբյեկտ, նկարելու, պատկերագիր) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, բացատրի ցուցադրի գրաֆիկներ, և աղյուսակներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:	1. Մեկնաբանի տարաբնույթ նշանները, համադրի, փոփոխի: 2. Արդյունավետ կիրառողական ձևեր, նրանցով բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ կազմի (ոբյեկտ, նկարելու, պատկերագիր) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, բացատրի ցուցադրի գրաֆիկներ, և աղյուսակներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:	
ԼԵԶՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ	ՀՆՉՅՈՒՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ	1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսքի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան:	1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսքի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան:	1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսքի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան:	
	ԲԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ	1. Ճանաչի և գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, տրված բառերը կիրառող ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով:	1. Ճանաչի և գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, տրված բառերը կիրառող ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով:	1. Ճանաչի և գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, տրված բառերը կիրառող ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով:	
		2. Տարբերակի և կիրառողական բառերի ձևաիմաստային տեսակները (հոմանիշ, հականիշ, համանուն, հարանուն) և դարձվածքները:	2. Տարբերակի և կիրառողական բառերի ձևաիմաստային տեսակները (հոմանիշ, հականիշ, համանուն, հարանուն) և դարձվածքները:	2. Տարբերակի և կիրառողական բառերի ձևաիմաստային տեսակները (հոմանիշ, հականիշ, համանուն, հարանուն) և դարձվածքները:	

		3. Օգտվի տարբեր տեսակի բառարաններից ըստ նպատակի (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշային և այլն):	3. Օգտվի տարբեր տեսակի բառարաններից ըստ նպատակի (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշային և այլն):	3. Օգտվի տարբեր բառարաններից ըստ նպատակի (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշային և այլն):
	ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ Ձևաբանություն Շարահյուսություն	1. Ճանաչի գոյականի, ածականի, թվականի, դերանվան, բայի քերականական հատկանիշները, տարբերակի և կիրառի խոսքում:	1. Ճանաչի մակբայի, կապի, շաղկապի վերաբերականի, ձայնարկության հատկանիշները, տարբերակի և ճիշտ կիրառի խոսքում:	1. Տարբերի բարդ նախադասության տեսակները (համադասական և ստորադասական):
2. Ձևափոխի (հոլով, հոլովում, առում, թիվ, խոնարհում) խոսքի մասերը կանոնների համապատասխան և ըստ անհրաժեշտության և ճիշտ ձևափոխություններով կիրառի խոսքում:		2. Կազմի բառակապակցություններ և պարզ նախադասություններ, անդամները ճիշտ կապակցի (համաձայնություն, խնդրառություն, շարահասություն):	2. Կազմի համադասական ստորադասական նախադասություն՝ ճիշտ կիրառի խոսքում: Վերջի խոսքը փոխանդակաբանական էրկիսություն, մենախոսություն:	
3. Իմանա կետադրական որոշ կանոններ և կետադրի տարբերությունները: Կազմի գրագետ խոսք:		3. Ճանաչի նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները և ճիշտ կիրառի խոսքում:	3. Բացատրի նախադասություն կապակցման միջոց հիմնավորի ընտրող:	
4. Կատարի ձևաբանական վերլուծություն և կազմի գրագետ խոսք:		4. Իմանա նախադասության անդամների կետադրությունը և կիրառի ըստ անհրաժեշտության	4. Իմանա նախադասություն կետադրությունը, տարբերությունները և տարբերությունները:	
	ՈՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ	Տարբերի խոսքի ոճերը, կիրառի կամ փոփոխի համապատասխան բառապաշար:	Տարբերի խոսքի ոճերը, կիրառի կամ փոփոխի համապատասխան բառապաշար:	Տարբերի ոճերը: 2. Կազմի խոսք՝ ըստ կիրառության: 3. Տեղադրի կամ փոփոխի համապատասխան բառապաշար:
ՍՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ	ՏԵՔՍՏԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒՄ	1. Նորովի վերաբարձրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը:	1. Նորովի վերաբարձրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը:	1. Նորովի վերաբարձրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը:
		2. Ստեղծի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք, արձակ և չափածո պատմություններ, երկխոսություն:	2. Ստեղծի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք, արձակ և չափածո պատմություններ, երկխոսություն:	2. Ստեղծի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք, արձակ և չափածո պատմություններ, երկխոսություն, մենախոսություն:
		3. Սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը, զարգացնի այն՝ հարստացնելով նոր պարբերություններով:	3. Սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը, զարգացնի այն՝ հարստացնելով նոր պարբերություններով:	3. Սկսի, շարունակի և ավարտի պատմությունը, զարգացնի այն՝ հարստացնելով նոր պարբերություններով:

		<p>4. Ստեղծի տարաբնույթ ուսումնական (ցուցադրական նյութեր՝ պաստառ, գրքույկ, ուղեցույց, սահիկաշար, անիմացիա, տեսանյութ) և այլն, փաստարկված մեկնաբանություններով ներկայացնի:</p>	<p>4. Ստեղծի տարաբնույթ ուսումնական (ցուցադրական նյութեր՝ պաստառ, գրքույկ, ուղեցույց, սահիկաշար, անիմացիա, տեսանյութ) և այլն, փաստարկված մեկնաբանություններով ներկայացնի:</p>	<p>4. Ստեղծի տարաբնույթ ուսումնական (ցուցադրական նյութեր՝ պաստառ, գրքույկ, ուղեցույց, սահիկաշար, անիմացիա, տեսանյութ) և այլն, փաստարկված մեկնաբանություններով ներկայացնի:</p>
	<p>ՆԱՌԱԳԻԾ</p>	<p>1 Ձևակերպի հետազոտական հարց դրույթի վերաբերյալ: 2. Պլանավորի քայլաշար, հավաքի փաստեր: 3. Տեղեկություններն ամբողջացնի որպես ամփոփում, կատարի եզրահանգումներ: 4. Նախագծի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկահանդես, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն</p>	<p>1 Ձևակերպի հետազոտական հարց դրույթի վերաբերյալ: 2. Պլանավորի քայլաշար, հավաքի փաստեր: 3. Տեղեկություններն ամբողջացնի որպես ամփոփում, կատարի եզրահանգումներ: 4. Նախագծի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկահանդես, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն</p>	<p>1 Ձևակերպի հետազոտական հարց դրույթի վերաբերյալ: 2. Պլանավորի քայլաշար, հավաքի փաստեր: 3. Տեղեկություններն ամբողջացնի որպես ամփոփում, կատարի եզրահանգումներ: 4. Նախագծի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկահանդես, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն</p>
<p>ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔ</p>	<p>1 Ձարգալից վերաբերմունք դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի: 2 Ձամագործակցի ընկերների հետ՝ փաստարկված պաշտպանելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3 Գրավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4. Հաղորդակցվելիս հարգալից վերաբերմունք դրսևորի հասակակիցների և մեծահասակների նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>	<p>Հարգալից վերաբերմունք դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի: 2 Ձամագործակցի ընկերների հետ՝ փաստարկված պաշտպանելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3 Գրավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4 Ձարգալից վերաբերմունք դրսևորի հասակակիցների և մեծահասակների նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>	<p>Հարգալից վերաբերմունք դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի: 2 Ձամագործակցի ընկերների հետ՝ փաստարկված պաշտպանելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3 Գրավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4 Ձարգալից վերաբերմունք դրսևորի հասակակիցների և մեծահասակների նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>

		ԱՐԺԵՎՈՐՈՒՄ	1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, մշակութային արժեքների փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման և ինքնաճանաչման կարևոր գործոն:	1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, մշակութային արժեքների փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման և ինքնաճանաչման կարևոր գործոն:	1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, մշակութային արժեքների փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման և ինքնաճանաչման կարևոր գործոն:
			2 Արժևորի հայերենի դերը մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու գործում:	2 Արժևորի հայերենի դերը մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու գործում:	2 Արժևորի հայերենի մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու գործում:
			3 Հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:	3 Հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:	3 Հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:
			4. Կատարի թարգմանություններ և արժևորի հայերենի լեզվական հնարավորություն ներք:	4. Կատարի թարգմանություններ և արժևորի հայերենի լեզվական հնարավորություն ներք:	4. Կատարի թարգմանություններ և արժևորի հայերենի լեզվական հնարավորություն ներք:

10-12-ԸՂ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ԵՆԹԱՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ		
		10-րդ դասարան	11-րդ դասարան	12-րդ դասարան

<p>ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ</p>	<p>ԲԱՆԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿ ՑՈՒՄ Ելույթ Բանավեճ Հարցազրույց</p>	<p>1. Պատմի տեսածի, լսածի, զգացածի մասին, նկարագրի մարդկանց, առարկաներ, երևույթներ, վերլուծի դեպքեր և իրադարձություններ: 2. Պահանջվող հնչերանգով վերարտադրի ընթերցած տեքստը, հարցեր առաջադրի, պատասխանի հարցերին, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, վերհանի հիմնական և թաքնված գաղափարը: 3. Ելույթ ունենա լսարանի առջև հանձնարարված թեմայի շուրջ անկաշկանդ, գրագետ, արտահայտիչ՝ նկարագրելով և վերլուծելով այն, փոխանցելով ասելիքի հիմնական գաղափարը: 4. Մասնակցի բանավեճի, երկխոսության՝ նախապես ուսումնասիրելով քննարկվող թեման, պաշտպանի սեփական տեսակետն ու հիմնավորի դիրքորոշումը:</p>	<p>1. Պատմի տեսածի, լսածի, զգացածի մասին, նկարագրի մարդկանց, առարկաներ, երևույթներ, վերլուծի դեպքեր և իրադարձություններ: 2. Պահանջվող հնչերանգով վերարտադրի ընթերցած տեքստը, հարցեր առաջադրի, պատասխանի հարցերին, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, վերհանի, հիմնական և թաքնված գաղափարը, ընդհանրացնի կարդացածը: 3. Ելույթ ունենա լսարանի առջև անկաշկանդ, գրագետ, արտահայտիչ՝ վերլուծելով հանձնարարված նյութը, փոխանցելով ասելիքի հիմնական գաղափարը: 4. Մասնակցի կամ վարի բանավեճ, հարցազրույց՝ նախապես ուսումնասիրելով քննարկվող թեման, պաշտպանի սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը, ընդհանրացնի ասելիքը:</p>	<p>1. Պատմի տեսածի մասին, մարդկանց, առարկաներ, վերլուծի դեպքեր և իրադարձություններ: 2. Պահանջվող հնչերանգով վերաբերյալ հարցերի, պատասխանի, մեկնաբանի, փոխանցի զգացողություններ, հիմնական և թաքնված գաղափարը, ընդհանրացնի կարդացածը: 3. Ելույթ ունենա լսարանի առջև անկաշկանդ, արտահայտիչ՝ վերլուծելով և ընտրելով համապատասխան փոխանցելով և հիմնական գաղափարը: 4. Մասնակցի բանավեճ, հարցազրույց՝ նախապես ուսումնասիրելով քննարկվող թեման, արտահայտիչ՝ տեսակետն ու դիրքորոշումը, ընդհանրացնի</p>
---------------------	---	---	---	---

	<p>ԳՐԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ ԷՍՍԵ Գործնական գրություններ Տեղեկատվական տեքստեր Գիտական շարադրանք Հարցարան</p>	<p>1. Գրավոր խոսքի զանազան տեսակներ կիրառի տարբեր նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն, կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները և տեքստի կառուցվածքը, կազմի գործնական գրություններ, տեղեկատվական տեքստեր, գրի ոչ ծավալուն էսսե նախօրոք հանձնարարված թեմայով: 2. Վերլուծի տրված տեքստը՝ վերհանելով պատճառահետևանքային կապերը: 3. Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ: 4. Գրագետ հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ (էլեկտրոնային տեքստեր) հետևելով մեդիագրագիտությանը:</p>	<p>1 Գրավոր խոսքի զանազան տեսակներ կիրառի տարբեր նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն, կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները և տեքստի կառուցվածքը, կազմի գործնական գրություններ, հանպատրաստից գրի էսսե հանձնարարված թեմայով: 2 Վերլուծի տրված տեքստը վերհանելով պատճառահետևանքային կապերը: 3 Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ: 4 Գրագետ հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ (էլեկտրոնային տեքստեր)՝ հետևելով մեդիագրագիտությանը:</p>	<p>1. Գրավոր խոսքի տեսակներ կիրառի նպատակների և լսարանների համար՝ պահպանելով գրագետ շարադրանքի (ուղղագրություն, կետադրություն, բառագործածություն, քերականություն) կանոնները և տեքստի կառուցվածքը, կազմի գործնական գրություններ, շարադրանք ն թեմայով: 2. Վերլուծի տրված պատճառահետևանքային կապերը: 3. Գրավոր պատասխանի հարցերին՝ կատարելով անհրաժեշտ մեկնաբանություններ: 4. Գրագետ հայերենով հաղորդակցվի նաև ժամանակի և տարածության մեջ (էլեկտրոնային տեքստեր)՝ հետևելով մեդիագրագիտությանը:</p>
	<p>ՈՉ ԽՈՍՔԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ</p>	<p>1. Մեկնաբանի տարաբնույթ նշանները, համադրի, փոփոխի: Ըստ անհրաժեշտության կիրառի ժեստեր մտքեր փոխանակելու համար: 2. Արդյունավետորեն կիրառի ոչ բառային հաղորդակցման ձևեր, նրանցով կազմի բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ (նկարելուկ, պատկերագիր, նկարազարդումներ, ծաղրանկար) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, ցուցադրի և բացատրի աղյուսակներ, զծապատկերներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:</p>	<p>1. Մեկնաբանի տարաբնույթ նշանները, համադրի, փոփոխի: Ըստ անհրաժեշտության կիրառի ժեստեր մտքեր փոխանակելու համար: 2. Արդյունավետորեն կիրառի ոչ բառային հաղորդակցման ձևերը, նրանցով կազմի բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ (նկարելուկ, պատկերագիր, նկարազարդումներ, ծաղրանկար) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, ցուցադրի և բացատրի աղյուսակներ, զծապատկերներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:</p>	<p>1. Մեկնաբանի նշանները, համադրի, փոփոխի: Ըստ անհրաժեշտության կիրառի ժեստեր մտքեր փոխանակելու համար: 2. Արդյունավետորեն կիրառի ոչ բառային հաղորդակցման նրանցով կազմի բառակապակցություններ, նախադասություններ, տեքստ (նկարելուկ, պատկերագիր, նկարազարդումներ, ծաղրանկար) կամ դրանք ներառի տեքստերում: 3. Կազմի, ցուցադրի և բացատրի աղյուսակներ, զծապատկերներ, տրամագրեր, խորհրդանշաններ:</p>

<p>ԼԵԶՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ</p>	<p>ՀԼԶՅՈՒՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ Ուղղագրություն Ուղղախոսություն</p>	<p>1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 4. Յույց տա և մեկնաբանի բառում կատարված հնչյունափոխությունը:</p>	<p>1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 4. Յույց տա և մեկնաբանի բառում կատարված հնչյունափոխությունը:</p>	<p>1. Կարգա ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 2. Գրի ուղղագրական կանոններին համապատասխան: 3. Խոսի ուղղախոսական կանոններին համապատասխան: 4. Յույց տա և մեկնաբանի բառում կատարված հնչյունափոխությունը:</p>
	<p>ԲԱՌԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ Իմաստաբանություն Հայերենի բառապաշարը Դարձվածքներ Բառակազմություն Բառարանագրություն</p>	<p>1. Գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բառերի տեսակներն ըստ ձևի և իմաստի հարաբերության, տրված բառերը կիրառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով: 2. Տարբերակի բառապաշարի շերտերը, կիրառի խոսքում, հասկանա և համապատասխան խոսքային միջավայրում գործածի դարձվածքներ: 3. Տարբերակի բառապաշարի հարստացման բառակազմական եղանակները, կազմի նոր բառեր՝ ըստ անհրաժեշտության մեկնաբանելով կատարված հնչյունափոխությունը: Համառոտագրի բառերը, կիրառի գրավոր խոսքում: 4. Ճանաչի բառարանների տեսակները, ըստ նպատակի օգտվի տարբեր տեսակի բառարաններից (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշների և այլն):</p>	<p>1. Գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բառերի տեսակներն ըստ ձևի և իմաստի հարաբերության, տրված բառերը կիրառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով: 2. Բառապաշարի տարբեր շերտերը կիրառի խոսքում, համապատասխան խոսքային միջավայրում գործածի դարձվածքներ: 3. Կազմի նոր բառեր՝ օգտվելով բառապաշարի հարստացման բառակազմական եղանակներից՝ ըստ անհրաժեշտության մեկնաբանելով կատարված հնչյունափոխությունը: Համառոտագրի բառերը, կիրառի գրավոր խոսքում: 4. Օգտվի տարբեր տեսակի բառարաններից ըստ նպատակի (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշների և այլն):</p>	<p>1. Գործածի մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր, բառերի տեսակներն ըստ ձևի և իմաստի հարաբերության, տրված բառեր ուղիղ և փոխաբերական իմաստներով: 2. Բառապաշարի տարբեր շերտերը կիրառի խոսքային միջավայրում գործածի դարձվածքներ: 3. Կազմի նոր բառեր օգտվելով բառարանացման բառակազմական եղանակներից անհրաժեշտության մեկնաբանելով հնչյունափոխությունը: Համառոտագրի կիրառի գրավոր բառարաններից նպատակի (բացատրական, թարգմանական, դարձվածաբանական, հոմանիշների</p>

	<p>ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻԲՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ</p> <p>Ձևաբանություն Շարահյուսություն Կետադրություն</p>	<p>1 Կետադրի տարաբնույթ տեքստեր՝ ըստ իմաստային նրբերանգների:</p> <p>2 Ձևափոխի բառերը քերականական կանոններին համապատասխան, կիրառի խոսքում:</p> <p>3 Կապակցի բառերն ու նախադասությունները՝ կազմելով ավարտուն միտք:</p>	<p>1. Կետադրի տարաբնույթ տեքստեր՝ ըստ քերականական կանոնների և իմաստային նրբերանգների:</p> <p>2. Տարբերակի խոսքի մասերը (գոյական, ածական, թվական, դերանուն, բայ, մակբայ, կապ շղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն), ձևափոխի բառերը քերականական կանոններին համապատասխան, կիրառի խոսքում:</p> <p>3. Տարբերակի և կիրառի շարահյուսական հոմանիշները (բառ և բառակապակցություն, պարզ և բարդ նախադասություն, ուղղակի և անուղղակի խոսք, ներգործական և կրավորական կառուցվածքով նախադասություններ), խոսքի մեջ փոխարինի մեկը մյուսով:</p> <p>4. Նախադասությունները վերլուծի ձևաբանորեն և շարահյուսորեն:</p>	<p>1. Կետադրի տեքստեր՝ ըստ քերականական և իմաստային նրբերանգների </p> <p>2. Ձևափոխի քերականական համապատասխան խոսքում:</p> <p>3. Կիրառի շարահյուսությունները, փոխարինի մեկը մյուսով:</p> <p>4. Նախադասությունները վերլուծի ձևաբանորեն և շարահյուսորեն:</p>
	<p>ՈՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻԲՆԵՐ ԵՎ ԿԻՐԱՌՈՒՄ</p> <p>Ոճերի տեսակները Գործառական ոճերի տեսակները Ոճի հատկությունները Պատկերավորման և արտահայտչական միջոցներ</p>	<p>1. Կազմի կապակցված խոսք հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառների վերաբերյալ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշար, քերականական կառույցներ, պահպանելով ոճական առանձնահատկությունները:</p> <p>1. S</p>	<p>1. Կազմի կապակցված խոսք հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառների վերաբերյալ՝ կիրառելով համապատասխան բառապաշար, քերականական կառույցներ, պահպանելով ոճական առանձնահատկությունները:</p>	<p>1. Ճանաչի և սոցիալական (անհատի և խումբի) կիրառական և գործառական) Նկարագրի գոյ ոճերի տեսակ՝ խոսակցական, գեղարվեստական, վարչական, հրապարակամատնանշի առանձնահատկությունները</p> <p>2. Իմանա և պատկերավորման հատկությունները և կիրառելիքը համապատասխան կառուցելիս:</p> <p>3. Խոսքում կիրառելիքը արտահայտչական միջոցներ:</p> <p>4. Տարբեր ոճեր կապակցված խոսքում:</p>

	<p>Հայոց լեզվի պատմությունից Լեզուների ցեղակցությունը Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը Գրաբար Միջին հայերեն Աշխարհաբար Հայերենի բարբառները Գրական հայերենի երկու ճյուղերը</p>	<p>1. Պատկերացում կազմի լեզուների ցեղակցության մասին: 2. Համեմատի և նշի հայոց լեզվի զարգացման փուլերի որոշ առանձնահատկություններ: 3. Ճանաչի և մատնանշի գրաբարի լեզվական որոշ առանձնահատկություններ, կատարի պարզ փոխադրումներ, համապատասխան խոսքային միջավայրում կիրառի գրաբարյան ասույթներ: 4. Ճանաչի և մատնանշի միջին հայերենի լեզվական որոշ առանձնահատկություններ, կատարի պարզ փոխադրումներ:</p>	<p>1. Ճանաչի և նկարագրի գրական հայերենի երկու ճյուղերի՝ արևելահայերենի և արևմտահայերենի լեզվական առանձնահատկությունները: Կատարի փոխադրումներ: 2. Պատկերացում կազմի հայերենի բարբառների մասին, կատարի պարզ փոխադրումներ:</p>	
<p>ՍՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՏԵՔՍՏԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒՄ Գործնական գրություններ Էսսե Տեղեկատվական տեքստեր Գիտական շարադրանք Ուսումնական նյութեր</p>	<p>1 Նորովի վերարտադրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը: 2 Վազմի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք, արձակ և չափածո պատմություններ, տեղեկատվական տեքստեր, գործնական գրություններ (դիմում, ինքնակենսագրություն, բացատրագիր), տարբեր թեմաներով շարադրի էսսե: 3 Վազմի ծավալուն և ոչ ծավալուն խոսք՝ պահպանելով տեքստի կառուցվածքը, պարբերությունները: 4 Ստեղծի տարաբնույթ ուսումնական/ցուցադրական նյութեր՝ ցուցապաստառ, տեղեկատվական գրքույկ, ուղեցույց, սահիկաշար, անիմացիա, տեսանյութ և այլն, ներկայացնի փաստարկված մեկնաբանություններով:</p>	<p>1 Նորովի վերարտադրի լսածը, ընթերցածը, դիտածը: 2 Վազմի բանավոր և գրավոր պատկերավոր խոսք, արձակ և չափածո պատմություններ, տեղեկատվական տեքստեր, գործնական գրություններ (տեղեկանք, ստացական, լիազորագիր, երաշխավորագիր), տարբեր թեմաներով շարադրի էսսե: 3 Վազմի ծավալուն և ոչ ծավալուն խոսք՝ պահպանելով տեքստի կառուցվածքը, պարբերությունները: 4 Ստեղծի տարաբնույթ ուսումնական/ցուցադրական նյութեր՝ ցուցապաստառ, տեղեկատվական գրքույկ, ուղեցույց, սահիկաշար, անիմացիա, տեղեկատու, տեսանյութ և այլն, ներկայացնի փաստարկված մեկնաբանություններով:</p>	<p>1 Նորովի վեր լսածը, ընթերց 2 Վազմի բան գրավոր պատ խոսք, արձակ պատմություն տեղեկատվակ գործնական գ (արձանագրու քաղվածք, CV (կենսագրակա ամփոփագիր), պաշտոնական նամակներ), գ շարադրանք: 3 Վազմի ծավա ծավալուն խոս պահպանելով կառուցվածքը, պարբերությու հղումներ կաս ձևաչափերը: 4 Ստեղծի տա ուսումնական/ նյութեր՝ ցուց տեղեկատվակ ուղեցույց, սա տեղեկատու, տեսանյութ և ներկայացնի վ մեկնաբանութ</p>

	<p>ՆԱԽԱԳԻԾ</p> <p>1Ձևակերպի հետազոտական հարցը, հետազոտության հիմնախնդիրը և նպատակը հանձնարարված դրույթի վերաբերյալ: 2Ձևանման համապատասխան աղբյուրներ, հավաքի փաստեր, պլանավորի քայլաշար: 3Ձևադրոշմները՝ հետևի քայլաշարին, կատարի եզրահանգումներ: 4Ձևախազմի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկաշար, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն: Ներկայացնի նախազմի վերառարկայական բնույթը:</p>	<p>1Ձևակերպի հետազոտական հարցը, հետազոտության հիմնախնդիրը և նպատակը հանձնարարված դրույթի վերաբերյալ: 2Ձևանման համապատասխան աղբյուրներ, հավաքի փաստեր, պլանավորի քայլաշար: 3Ձևադրոշմները՝ հետևի քայլաշարին, կատարի եզրահանգումներ: 4Ձևախազմի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով, կատարի հղումներ և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկաշար, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն: Ներկայացնի նախազմի վերառարկայական բնույթը:</p>	<p>1Ձևակերպի հետազոտական հետազոտության հիմնախնդիրը և նպատակը հանձնարարված դրույթի վերաբերյալ: 2Ձևանման համապատասխան աղբյուրներ, հավաքի փաստեր, պլանավորի քայլաշար: 3Ձևադրոշմները՝ հետևի քայլաշարին, կատարի եզրահանգումներ: 4Ձևախազմի բնույթից կախված՝ ապահովի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով, կատարի հղումներ և ներկայացնի՝ ստեղծելով սահիկաշար, ֆիլմ, անիմացիա, ներկայացում, ձայնագիր և այլն: Ներկայացնի նախազմի վերառարկայական բնույթը:</p>
<p>ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆԵՐ ՎԱՐՔԱԳԻԾ</p> <p>1Ձևադրոշմի վերաբերմունքը դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի այն, հետևողական լինի մայրենի անաղարտության պահպանման գործում: 2Ձևագործակցի ընկերների հետ՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3Ձևավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4Ձևադրոշմից կախված՝ հարգալից վերաբերմունք դրսևորի լեզվի, մարդկանց նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>	<p>1Ձևադրոշմի վերաբերմունքը դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի այն, հետևողական լինի մայրենի անաղարտության պահպանման գործում: 2Ձևագործակցի ընկերների հետ՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3Ձևավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4Ձևադրոշմից կախված՝ հարգալից վերաբերմունք դրսևորի լեզվի, մարդկանց նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>	<p>1Ձևադրոշմի վերաբերմունքը դրսևորի մայրենի լեզվի հանդեպ, ճիշտ և գրագետ գործածի այն, հետևողական լինի մայրենի անաղարտության պահպանման գործում: 2Ձևագործակցի ընկերների հետ՝ հիմնավորելով սեփական տեսակետն ու դիրքորոշումը: 3Ձևավոր և բանավոր խոսքում իր վերաբերմունքն արտահայտի այլ մշակույթների տեքստերի, արժեքների նկատմամբ: 4Ձևադրոշմից կախված՝ հարգալից վերաբերմունք դրսևորի լեզվի, մարդկանց նկատմամբ, լինի պատասխանատու, շրջահայաց, հանդուրժող:</p>

	<p>ԱՐԺԵՎՈՐՈՒՄ</p> <p>1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, պետականության ամրապնդման, մշակութային արժեքների պահպանման և փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման, ինքնաճանաչման և ինքնադրսևորման կարևոր գործոն:</p> <p>2 Արժևորի և հիմնավորի հայերենի դերը մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու, խոսքի միջոցով հանրության ուշադրությունը տարաբնույթ հարցերի վրա կենտրոնացնելու գործում:</p> <p>3 Գիտակցի և հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:</p> <p>4 Թարգմանի ոչ ծավալուն տեքստեր և արժևորի հայերենի լեզվական հնարավորությունները:</p>	<p>1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, պետականության ամրապնդման, մշակութային արժեքների պահպանման և փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման, ինքնաճանաչման և ինքնադրսևորման կարևոր գործոն:</p> <p>2 Արժևորի և հիմնավորի հայերենի դերը մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու, խոսքի միջոցով հանրության ուշադրությունը տարաբնույթ հարցերի վրա կենտրոնացնելու գործում:</p> <p>3 Գիտակցի և հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:</p> <p>4 Թարգմանի տարատեսակ տեքստեր և արժևորի հայերենի լեզվական հնարավորությունները:</p>	<p>1 Գնահատի մայրենի լեզուն՝ որպես ազգապահպանության, ազգային լեզվամտածողության, պետականության ամրապնդման, մշակութային արժեքների պահպանման և փոխանցման, սեփական անձի ձևավորման, ինքնաճանաչման և ինքնադրսևորման կարևոր գործոն:</p> <p>2 Արժևորի և հիմնավորի հայերենի դերը մտքերը ճիշտ ձևակերպելու և հասկացված լինելու, խոսքի միջոցով հանրության ուշադրությունը տարաբնույթ հարցերի վրա կենտրոնացնելու գործում:</p> <p>3 Գիտակցի և հարգի այլոց իրավունքներն ու դիրքորոշումը:</p> <p>4 Թարգմանի տարաբնույթ հարցերի վրա կենտրոնացնելու գործում:</p>
--	---	---	---

ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

7-9-րդ դասարաններ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՄԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՆԹԱՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	7-րդ դասարան	8-րդ դասարան	9-րդ դասարան
ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՐԿԻ ՀԵՂԻՆԱԿ	1 Ներկայացնի գրողի կենսագրությունը:	1 Ներկայացնի գրողի կենսագրությունը:	1 Ներկայացնի գրողի կենսագրությունը:
		<p>2 Հուշերի միջոցով ստեղծի գրողի կերպարը և բնութագրի նրան:</p> <p>3. Ըստ առկա փաստերի՝ ներկայացնի գրողի ապրած ժամանակաշրջանը:</p>	<p>2 Հուշերի միջոցով ստեղծի գրողի կերպարը և բնութագրի նրան:</p> <p>3. Համադրելով իր հավաքած և դասագրքում առկա փաստերը՝ ներկայացնի գրողի ապրած ժամանակաշրջանը:</p>	<p>2 Հուշերի միջոցով ստեղծի գրողի կերպարը և բնութագրի նրան:</p> <p>3 Նախորդը համարումն ասիրած հիման վրա վերաբերված ժամանակաշրջանի իր պատմական ժառանգության կենսագրության մասին:</p>

			4 Համեմատի հեղինակի ապրած ժամանակաշրջանը ներկայի հետ:	4 Համեմատի հեղինակի ապրած ժամանակաշրջանը ներկայի հետ:
	ԵՐԿԻ ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	1 Մեկնաբանի տեքստի գլխավոր գաղափարը, ասելիքը: Ընդգծի գլխավոր գաղափարն արտահայտող բանալի բառը, նախադասությունը/ միտքը, հիմնավորի բանավոր և գրավոր խոսքով:	1 Հարցերի օգնությամբ բացահայտի և մեկնաբանի տեքստի գլխավոր գաղափարը, ասելիքը, ընդգծի գլխավոր գաղափարն արտահայտող բանալի բառը, նախադասությունը/ միտքը, հիմնավորի բանավոր և գրավոր խոսքով:	1 Բացահայտի և տեքստի գլխավոր գաղափարը, ասելիքը, գլխավոր գաղափարն արտահայտող բառը, նախադասությունը, հիմնավորի բանավոր և գրավոր խոսքով:
		2 Յույց տա դեպքերի հաջորդական ընթացքը և գրական կերպարի զարգացումը:	2 Յույց տա դեպքերի հաջորդական ընթացքը և բացահայտի գրական կերպարի զարգացումը:	2 Յույց տա դեպքերի հաջորդական ընթացքը և բացահայտի գրական կերպարի զարգացումը:
		3 Յույց տա և հիմնավորի գրական տեքստում առկա արտաքին և ներքին կոնֆլիկտը (բախումը), ցույց տա լուծման ուղիները:	3 Յույց տա և հիմնավորի գրական տեքստում առկա արտաքին և ներքին կոնֆլիկտը (բախումը), ցույց տա լուծման ուղիները:	3 Մեկնաբանի կողմից գրական տեքստում առկա արտաքին և ներքին կոնֆլիկտը (բախումը), ցույց տա լուծման ուղիները:
		4 Համապատասխան փաստերով բացատրի՝ ինչպես են արտահայտվում տեքստում պատկերված ժամանակաշրջանը, միջավայրը:	4 Համապատասխան փաստերով բացատրի՝ ինչպես են արտահայտվում տեքստում պատկերված ժամանակաշրջանը, միջավայրը: Ի՞նչ կապ կանրանց միջև:	4 Համապատասխան փաստերով բացատրի՝ ինչպես են արտահայտվում տեքստում պատկերված ժամանակաշրջանը, միջավայրը, ինչպես կապ կանրանց միջև:
	ԵՐԿԻ ՁԵՎ	1 Տարբերակի գրա կան սեռերը և ժանրերը (ընդհանրական պատկերացում):	1 Տարբերակի գրական սեռերը և ժանրերը, ցույց տա առանձնահատկությունները:	1 Տարբերակի գրական սեռերը, ժանրերը, ներկայացնում առանձնահատկությունները:
		2 Յույց տա դիպաշարի զարգացման հաջորդական աստիճանները (ընդհանրական պատկերացում նախադրության, հանգույցի, գործողության զարգացման, զագաթնակետի, գործողության անկման, լուծման մասին) և բացատրի դեպքերի հաջորդական զարգացման հիմնավորվածությունը: Կյանքից և գրականությունից առանձնացնի կոնֆլիկտի տարբեր ձևեր:	2 Յույց տա և վերլուծի դիպաշարի զարգացման հաջորդական աստիճանները (նախադրություն, հանգույց, գործողության զարգացում, զագաթնակետ, գործողության անկում, լուծում) և բացատրի դեպքերի հաջորդական զարգացման հիմնավորվածությունը: Դիպաշարի մեջ ցույց տա տեքստը տեքստում կառույցը:	2 Վերլուծի դիպաշարի զարգացման հաջորդական աստիճանները (նախադրություն, գործողության զարգացում, զագաթնակետ, գործողության անկում, լուծում) և բացատրի դեպքերի հաջորդական զարգացման հիմնավորվածությունը: Դիպաշարի մեջ տեքստը տեքստում կառույցը: Բացատրի կերպարները և կերպարների կերպարները:

		<p>3.Տարբերակի գրական երկի հեղինակին և պատմողին, փաստերով ապացուցի իր տեսակետը:</p>	<p>3.Տարբերակի գրական երկի հեղինակին և պատմողին, փաստերով ապացուցի իր տեսակետը:</p>	<p>3.Տարբերակի հ պատմողին, փս ապացուցի իր ս Բանավոր և գրս համոզիչ խոսքո ներկայացնի իր</p>
		<p>4.Տեքստից ընտրած օրինակներով ներկայացնի և բացատրի քերական և պատկերավորման և արտահայտչական միջոցների առանձ նահատկությունները:</p>	<p>4.Տեքստից ընտրած օրինակներով ներկայացնի և բացատրի քերական և պատկերավորման և արտահայտ չական միջոցների առանձնահատկությունները:</p>	<p>4. Տեքստից ընս օրինակներով ն բացատրի քերական և պատկերավորմ հայտչական մի առանձնահատկ</p>
<p>ՍՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ՏԵՔՍՏԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ</p>	<p>1 Մերկայացնի տեքստի կառուցվածքը, դրա մասերը, բացատրի երկի վերնագրի կապը բովանդակության հետ:</p>	<p>1 Մերկայացնի տեքստի կառուցվածքը, դրա մասերը, մեկնաբանի երկի վերնագրի կապը բովանդակության հետ:</p>	<p>1 Մերկայացնի տեքստի կառուցվածքը, դրա մասերը, վերլուծի երկի կապը բովանդակության հետ:</p>
		<p>2 Տեքստի ուսումնասիրության արդյունքում բացատրի գրական երկի սեփական ընկալումը, հիմնավորի հեղինակի ուղերձը:</p>	<p>2 Տեքստի ուսումնասիրության արդյունքում բացատրի գրական երկի սեփական ընկալումը , հիմնավորի հեղինակի ուղերձը:</p>	<p>2 Տեքստի ուսումնասիրության արդյունքում բացատրի գրական երկի սեփական ընկալումը, հիմնավորի հեղինակի ուղերձը:</p>
		<p>3 Գտնի և դուրս գրի յուրաքանչյուր կերպարին բնութագրող հատվածները, ցույց տա կերպար, պատկերաստեղծելու հնարները(պատկերավորման միջոցներ, երկխոսություններ, նկարագրություններ, գործողություններ և այլ):</p>	<p>3 Գտնի և դուրս գրի յուրաքանչյուր կերպարին բնութագրող հատվածները, ցույց տա կերպար, պատկերաստեղծելու հնարները (պատկերավորման միջոցներ, երկխոսություններ, նկարագրություններ, գործողություններ և այլ): Բացատրի պատկերավորման և կերպավորման միջոցների դերը սեփական ընկալման վրա:</p>	<p>3 Գտնի, դուրս գրի յուրաքանչյուր կերպարին բնութագրող հատվածները, ցույց տա կերպար, պատկերաստեղծելու հնարները (պատկերավորման միջոցներ, երկխոսություններ, նկարագրություններ, գործողություններ և այլ): Բացատրի պատկերավորման և կերպավորման միջոցների դերը սեփական ընկալման վրա: Արժևորի գրողի մեթոդները գաղափարային փոխանցելու մեթոդները</p>
		<p>4 Չամեմատի կարդացած տեքստերը, ցույց տա նմանությունները և տարբերությունները:</p>	<p>4 Չամեմատի կարդացած տեքստերը, ցույց տա նմանությունները և տարբերությունները:</p>	<p>4 Չամեմատի կարդացած տեքստերը, ցույց տա նմանությունները և տարբերությունները: Նկարագրի կատարի ընդհանրացում</p>

	<p>ՏԵՔՍՏԻ ՍՏԵՂՈՒՄ ՆԱԽԱԳԾ</p>	<p>1. Գարդացած ստեղծագործություններից ընտրի հերոսներ /կերպարներ և հորինի վերջիններիս բնավորությունն արտահայտող խորհրդանիշներ (կենդանի, իր, գույն և այլն):</p> <p>2. Բանավոր և գրավոր հաղորդի դեպքերի ընթացքը որպես ակա նատես, մասնակից կամ կերպարներից մեկի անունից:</p> <p>3. Գրի փոխադրություն, ստեղծագործական շարադրանք, մենախոսություն, երկխոսություն, կարծիք: Բանաստեղծական տեքստը վերածի արձակի՝ կիրառելով հեղինակի գործածած խոսքի պատկերավորման միջոցները: Առաջարկի գրքի շապիկի նոր ձևավորում և սյուժետային նկարագրումներ (գույն, պատկեր և այլն)՝ կապելով այդ ամենը տեքստի հետ:</p> <p>4. Ըստ տեքստի կամ որևէ հատվածի՝ գրի բեմագիր (սցենար). Ընկերների հետ բեմա դրի գրական երկը:</p>	<p>1. Գարդացած ստեղծագործություններից ընտրի հերոսներ /կերպարներ և հորինի վերջին ներիս բնավորությունն արտահայտող խորհրդանիշներ (կենդանի, իր, գույն և այլն):</p> <p>2. Բանավոր և գրավոր հաղորդի դեպքերի ընթացքը որպես ականա տես, մասնակից կամ կերպարներից մեկի անունից:</p> <p>3. Գրի փոխադրություն, ստեղծագործական շարադրանք, մենախոսություն, երկխոսություն, կարծիք: Բանաստեղծական տեքստը վերածի արձակի՝ կիրառելով հեղինակի գործածած խոսքի պատկերավորման միջոցները: Առաջարկի գրքի շապիկի նոր ձևավորում և սյուժետային նկարագրումներ (գույն, պատկեր և այլն)՝ կապելով այդ ամենը տեքստի հետ:</p> <p>4. Ըստ տեքստի կամ որևէ հատվածի՝ գրի բեմագիր (սցենար). ընկերների հետ բեմագրի գրական երկը:</p>	<p>1. Գարդացած ստեղծագործություններից /կերպարների վերջին՝ վորությունն արտահայտող խորհրդանիշներ, գույն և այլն:</p> <p>2. Բանավոր և գրավոր հաղորդի դեպքերի ընթացքը որպես ականատես, մասնակից կամ կերպարներից մեկի անունից:</p> <p>3. Գրի փոխադրություն, ստեղծագործական շարադրանք, մենախոսություն, երկխոսություն, կարծիք: Բանաստեղծական տեքստը վերածի արձակի՝ կիրառելով հեղինակի գործածած խոսքի պատկերավորման միջոցները: Առաջարկի գրքի շապիկի նոր ձևավորում և սյուժետային նկարագրումներ (գույն, պատկեր և այլն)՝ կապելով այդ ամենը տեքստի հետ:</p> <p>4. Ըստ տեքստի կամ որևէ հատվածի՝ գրի բեմագիր (սցենար). ընկերների հետ բեմագրի գրական երկը:</p>
ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ	<p>1. Վստահորեն հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ ձևավորելով թիմային մտածողություն:</p> <p>2. Հանդուրժողական վերաբերմունք դրսևորի այլ տեսակետների առկայության դեպքում:</p> <p>2. Լսի դիմացինին առանց ընդհատելու և դրսևորի հարգալից վերաբերմունք:</p> <p>3. Ճիշտ և հստակ ձևակերպի ընդդիմախոսին տրվելիք հարցերը:</p>	<p>1. Վստահորեն հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ ձևավորելով թիմային մտածողություն:</p> <p>3. Հանդուրժողական վերաբերմունք դրսևորի այլ տեսակետների առկայության դեպքում:</p> <p>2. Լսի դիմացինին առանց ընդհատելու և դրսևորի հարգալից վերաբերմունք:</p> <p>3. Ճիշտ և հստակ ձևակերպի ընդդիմախոսին տրվելիք հարցերը:</p>	<p>1. Վստահորեն հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ ձևավորելով թիմային մտածողություն:</p> <p>2. Հանդուրժողական վերաբերմունք դրսևորի այլ տեսակետների առկայության դեպքում:</p> <p>4.</p> <p>2. Լսի դիմացինին առանց ընդհատելու և դրսևորի հարգալից վերաբերմունք:</p> <p>3. Ճիշտ և հստակ ձևակերպի ընդդիմախոսին տրվելիք հարցերը:</p>

		4. Փաստերով հիմնավորի և մեկնաբանի սեփական տեսակետը:	4. Փաստերով հիմնավորի և մեկնաբանի սեփական տեսակետը:	4. Փաստերով հիմնավորի և մեկնաբանի սեփական տեսակետը:
	ԱՐԺԵՎՈՐՈՒՄ	1. Գնահատի հայ և համաշխարհային գրական նմուշների իմացությունը որպես սեփական անձի ձևավորման և ինքնաճանաչման կարևոր պայման:	1. Գնահատի հայ և համաշխարհային գրականության նմուշների բովանդակության իմացությունը որպես ինքնաճանաչման, աշխարհայացքի ձևավորման և ազգային մշակութային արժեքների պահպանման կարևոր պայման:	1. 1. Գնահատի համաշխարհային գրականության երկերի բովանդակության իմացությունը որպես ինքնաճանաչման աշխարհայացքի և ազգային մշակութային արժեքների պահպանման կարևոր պայման Արժևորի ազգային սեփական ազգային անցյալը:
		2. Արժևորի հայ գրականության դերը այլ ազգերի գրականությունների շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում:	2. Արժևորի հայ գրականության դերը այլ ազգերի գրականությունների շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում:	2. Արժևորի հայ գրականության ազգերի գրականության շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում: Գնահատի գրական դերը արվեստի բնագավառները համատեքստում:
		3. Ընդլայնի սեփական ուսումնառության հնարավորությունները՝ ձգտելով շարունակական ինքնագարգացման և ինքնակրթության, զարգացնել արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, տոկունություն, հավասարակշռվածություն:	3. Ընդլայնի սեփական ուսումնառության հնարավորությունները՝ ձգտելով շարունակական ինքնագարգացման և ինքնակրթության զարգացնել արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, տոկունություն, հավասարակշռվածություն:	3. Գրողների կենսական փաստերի, նրա հայրենանվեր գործունեության գրադրի ինքնադաստիարակության զարգացնել արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, տոկունություն, հավասարակշռվածություն:
		4. Դրսերի հետաքրքրասիրություն գրքի և ընթերցանության հանդեպ:	4. Դրսերի հետաքրքրասիրություն գրքի և ընթերցանության հանդեպ: Կազմակերպի գրքերի քննարկումներ, հանդիպումներ ժամանակակից գրողների հետ:	4. Զարգացնել և լայնախոհություն, համարձակություն, տոկունություն, հավասարակշռվածություն: Կազմակերպի գրքերի քննարկումներ, հանդիպումներ ժամանակակից գրողների հետ:

ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԾՐԱԳԻՐ

10-12-րդ դասարան

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	ԵՆԹԱՀԱՍ ԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	10-րդ դասարան	11-րդ դասարան	12-րդ դասարան
---------------------------	--------------------------	---------------	---------------	---------------

<p>ԳՐԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ԵՐԿԻ ՀԵՂԻՆԱԿ</p>	<p>1 Ուսումնասիրի և ճանաչի գրողի ապրած ժամանակաշրջանը, տվյալ երկի գրության շարժառիթները, ներկայացնի գրողի կենսագրությունը, հուշեր նրա մասին: 2 Գնահատի գրող-քաղաքացուն, նրա ծավալած գործունեությունը ազգային արժեքների և գաղափարախոսության պահպանման, զարգացման և տարածման գործում:</p>	<p>1 Ուսումնասիրի, ճանաչի և վերլուծի գրողի ապրած ժամանակաշրջանը, տվյալ երկի գրության շարժառիթները, ներկայացնի գրողի կենսագրությունը, հուշեր նրա մասին: 2 Գնահատի գրող-քաղաքացուն, նրա ծավալած գործունեությունը ազգային արժեքների և գաղափարախոսության պահպանման, զարգացման և տարածման գործում:</p>	<p>1 Վերլուծի գրողի ժամանակաշրջանի երկի գրության շարժառիթները, ներկայացնի գրողի կենսագրությունը մասին: 2 Գնահատի գրող-քաղաքացուն, նրա գործունեությունը արժեքների և գաղափարախոսության պահպանման, զարգացման և տարածման գործում:</p>
	<p>ԵՐԿԻ ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>1 Ներկայացնի գրական երկի դիպաշարը, նշի գործողությունների հաջորդական ընթացքը: Ցույց տա վերնագրի, դիպաշարի և երկի բովանդակության աղերսները:</p>	<p>1 Վերլուծելով ներկայացնի գրական երկի դիպաշարը, նշի գործողությունների հաջորդական ընթացքը: Ցույց տա վերնագրի, դիպաշարի և երկի բովանդակության աղերսները:</p>	<p>1 Վերլուծելով ներկայացնի գրական երկի դիպաշարը, նշի գործողությունները, հաջորդական ընթացքը, վերնագրի, դիպաշարի և երկի բովանդակության աղերսները:</p>
		<p>2 Բացատրի գրական երկի բովանդակության հիմնական և հարակից գաղափարական հարցադրումները՝ բերելով համապատասխան օրինակներ և փաստեր տվյալ ստեղծագործությունից:</p>	<p>2 Վերլուծի գրական երկի բովանդակության հիմնական և հարակից գաղափարական հարցադրումները՝ բերելով համապատասխան օրինակներ և փաստեր տվյալ ստեղծագործությունից: Համեմատի այլ ստեղծագործությունների հետ:</p>	<p>2 Վերլուծի գրական երկի բովանդակության հիմնական և հարակից գաղափարական հարցադրումները՝ փաստաբանորեն փաստաբանորեն ստեղծագործությունից: Համեմատի այլ ստեղծագործությունների հետ:</p>
		<p>3 Ապացուցի գրական երկի արդիականությունը՝ բերելով հիմնավոր փաստեր: Գնահատի ստեղծագործության նշանակությունը և գաղափարական ազդեցությունը թե՛ անհատի, թե՛ հանրության կյանքում:</p>	<p>3 Ապացուցի գրական երկի արդիականությունը՝ բերելով հիմնավոր փաստեր: Գնահատի ստեղծագործության նշանակությունը և գաղափարական ազդեցությունը թե՛ անհատի, թե՛ հանրության կյանքում: Համեմատի և վերլուծի գրական տարբեր երկերում արծարծվող գաղափարական ընդհանրությունները:</p>	<p>3 Ապացուցի գրական երկի արդիականությունը՝ փաստաբանորեն փաստաբանորեն ստեղծագործությունը նշանակությունը և գաղափարական ազդեցությունը թե՛ անհատի, թե՛ հանրության կյանքում: Համեմատի և վերլուծի գրական տարբեր արծարծվող գաղափարական ընդհանրությունները:</p>

	<p>ԵՐԿԻ 2ԵՎ</p>	<p>1 Մերկայացնի գրական ուղղությունները: Փաստերով ցույց տա դրանցից յուրաքանչյուրին բնորոշ գծերը: Հիմնավորի կերպարների կայուն և փոփոխական բնույթը՝ բերելով համապատասխան օրինակները: Գնահատի գրողի՝ գրական կերպար կերտելու վարպետությունը:</p>	<p>1 Մերկայացնի գրական ուղղությունները: Փաստերով ցույց տա դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները: 2. Բացատրի կերպար ստեղծելու սկզբունքները՝ ըստ գրական ուղղությունների: Հիմնավորի կերպարների կայուն և փոփոխական բնույթը՝ բերելով համապատասխան օրինակները: Գնահատի գրողի՝ գրական կերպար կերտելու վարպետությունը և արդիական բնույթը:</p>	<p>1 Մերկայացնի գրական ուղղությունները: ցույց տա դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները: Բացատրի կերպար սկզբունքները՝ ըստ ուղղությունների: Հիմնավորի կերպարների կայուն և փոփոխական բնույթը՝ բերելով համապատասխան օրինակները: Գնահատի գրողի կերպար կերտելու վարպետությունը և արդիական բնույթը:</p>
	<p>2 Յույց տա և բացատրի գրական կերպարի զարգացումը, ներքին և արտաքին կոնֆլիկտները, կոնֆլիկտի զարգացումը և համոզիչ կամ անհամոզիչ լուծումները:</p>	<p>2 Յույց տա և բացատրի գրական կերպարի զարգացումը, ներքին և արտաքին կոնֆլիկտները: Կոնֆլիկտի զարգացումը և համոզիչ կամ անհամոզիչ լուծումները: Մեկնաբանի գրողի ընտրությունը, կերպարի արդիական բնույթը:</p>	<p>2 Յույց տա և բացատրի գրական կերպարի զարգացումը, ներքին և արտաքին կոնֆլիկտի զարգացումը և համոզիչ կամ անհամոզիչ լուծումները: Մեկնաբանի գրողի ընտրությունը, կերպարի արդիական բնույթը:</p>	
	<p>3 Մերկայացնի գրական երկի կառուցվածքը, դրա մասերը: Հիմնավորի կառուցվածքային մասերի փոխկապակցվածությունը, զարգացումը: Վերլուծի գրական կերպարի զարգացման քայլաշարը:</p>	<p>3 Մկարագրի գրական երկի կառուցվածքը: Հիմնավորի կառուցվածքային մասերի փոխկապակցվածությունը, զարգացումը: Վերլուծի գրական կերպարի զարգացման քայլաշարը: Գտնի և մատնանշի տվյալ երկում կառուցվածքի խախտման դեպքերը:</p>	<p>3 Մկարագրի գրական կառուցվածքը: Հիմնավորի կառուցվածքային մասերի փոխկապակցված զարգացումը: Վերլուծի գրական կերպարի զարգացման քայլաշարը: Գտնի և մատնանշի երկում կառուցվածքի խախտման դեպքը:</p>	
	<p>3 Ուսումնասիրի գրական տեքստի լեզուն և ոճը, օրինակներով ցույց տա գրողի վարպետությունը կերպար, միջավայր, պատկեր ստեղծելու, գաղափար և զգացմունք փոխանցելու առումով:</p>	<p>3 Ուսումնասիրի գրական տեքստի լեզուն և ոճը, օրինակներով ցույց տա գրողի վարպետությունը կերպար, միջավայր, պատկեր ստեղծելու, գաղափար և զգացմունք փոխանցելու առումով:</p>	<p>Ուսումնասիրի գրական տեքստի լեզուն և ոճը, օրինակներով ցույց տա գրողի վարպետությունը կերպար, միջավայր, պատկեր ստեղծելու, գաղափար և զգացմունք փոխանցելու առումով:</p>	
	<p>4 Վերլուծի գրական տեքստերը՝ ըստ ժանրային առանձնահատկությունների: Մատնանշի այլ ժանրի տարրերի ներթափանցումը տվյալ ստեղծագործության մեջ՝ հիմնավորելով տեսակետը:</p>	<p>4 Վերլուծի գրական տեքստերը՝ ըստ ժանրային առանձնահատկությունների: Մատնանշի այլ ժանրի տարրերի ներթափանցումը տվյալ ստեղծագործության մեջ՝ հիմնավորելով տեսակետը: Բացատրի գրողի ընտրությունը և նպատակը:</p>	<p>4 Վերլուծի գրական տեքստերը՝ ըստ առանձնահատկությունների: Մատնանշի այլ ժանրի տարրերի ներթափանցումը տվյալ ստեղծագործության մեջ՝ հիմնավորելով տեսակետը: Բացատրի գրողի ընտրությունը և նպատակը:</p>	

<p>ՄՏԵՂԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՔՄՏԻ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒՄ</p>	<p>Ուսումնասիրի գրական տեքստը, ցույց տա կառուցվածքը, դրա մասերը, ներկայացնի՝ ով է պատմում դեպքերը: Տարբերի երկի հեղինակին և դեպքերը պատմողին:</p>	<p>Ուսումնասիրի գրական տեքստը, ցույց տա կառուցվածքը, դրա մասերը, ներկայացնի՝ ով է պատմում դեպքերը: Բնութագրի երկի հեղինակին և դեպքերը պատմողին:</p>	<p>Ուսումնասիրի գրական տեքստը, ցույց տա կառուցվածքը, դրա մասերը, ներկայացնի՝ ով է պատմում դեպքերը: Բնութագրի երկի հեղինակին և դեպքերը պատմողին:</p>	<p>Ուսումնասիրի գրական տեքստը, ցույց տա կառուցվածքը, դրա մասերը, ներկայացնի՝ ով է պատմում դեպքերը: Բնութագրի երկի հեղինակին և դեպքերը պատմողին:</p>
<p>Մտնանշի տարբեր ժանրերին բնորոշ լեզվաոճական առանձնահատկությունները, բացատրի գրողի՝ լեզվական հումանիշների շարքում կատարած ընտրությունը: Տեքստում գտնի և բացատրի ժանրով պայմանավորված լեզվական իրողությունների կիրառումը (բառագործածություն, ձևաբանական և շարահյուսական կառուցվածքներ): Համեմատի, համադրի և հակադրի գրական տարբեր տեքստեր, մտնանշի տարբեր հեղինակների գրելաոճերը, կերպար, պատկեր կերտելու հեղինակային առանձնահատկությունները:</p>	<p>Մտնանշի տարբեր ժանրերին բնորոշ լեզվաոճական առանձնահատկությունները, բացատրի գրողի՝ լեզվական հումանիշների շարքում կատարած ընտրությունը: Տեքստում գտնի և բացատրի ժանրով պայմանավորված լեզվական իրողությունների կիրառումը (բառագործածություն, ձևաբանական և շարահյուսական կառուցվածքներ): Համեմատի, համադրի և հակադրի գրական տարբեր տեքստեր, մտնանշի տարբեր հեղինակների գրելաոճերը, կերպար, պատկեր կերտելու հեղինակային առանձնահատկությունները:</p>	<p>Մտնանշի տարբեր ժանրերին բնորոշ լեզվաոճական առանձնահատկությունները, բացատրի գրողի՝ լեզվական հումանիշների շարքում կատարած ընտրությունը: Տեքստում գտնի և բացատրի ժանրով պայմանավորված լեզվական իրողությունների կիրառումը (բառագործածություն, ձևաբանական և շարահյուսական կառուցվածքներ): Համեմատի, համադրի և հակադրի գրական տարբեր տեքստեր, մտնանշի տարբեր հեղինակների գրելաոճերը, կերպար, պատկեր կերտելու հեղինակային առանձնահատկությունները:</p>	<p>Մտնանշի տարբեր ժանրերին բնորոշ լեզվաոճական առանձնահատկությունները, բացատրի գրողի՝ լեզվական հումանիշների շարքում կատարած ընտրությունը: Տեքստում գտնի և բացատրի ժանրով պայմանավորված լեզվական իրողությունների կիրառումը (բառագործածություն, ձևաբանական և շարահյուսական կառուցվածքներ): Համեմատի, համադրի և հակադրի գրական տարբեր տեքստեր, մտնանշի տարբեր հեղինակների գրելաոճերը, կերպար, պատկեր կերտելու հեղինակային առանձնահատկությունները:</p>	<p>Մտնանշի տարբեր ժանրերին բնորոշ լեզվաոճական առանձնահատկությունները, բացատրի գրողի՝ լեզվական հումանիշների շարքում կատարած ընտրությունը: Տեքստում գտնի և բացատրի ժանրով պայմանավորված լեզվական իրողությունների կիրառումը (բառագործածություն, ձևաբանական և շարահյուսական կառուցվածքներ): Համեմատի, համադրի և հակադրի գրական տարբեր տեքստեր, մտնանշի տարբեր հեղինակների գրելաոճերը, կերպար, պատկեր կերտելու հեղինակային առանձնահատկությունները:</p>
	<p>ՏԵՔՄՏԻ ՄՏԵՂԾՈՒՄ</p>	<p>Մտեղծագործաբար վերարտադրի գրական երկի բովանդակությունը՝ նորովի կիրառելով տվյալ տեքստից ընտրած արտահայտչամիջոցները: Գրի ստեղծագործական փոխադրություն գրական երկի թեմաներով:</p>	<p>Մտեղծագործաբար վերարտադրի գրական երկի բովանդակությունը՝ նորովի կիրառելով տվյալ տեքստից ընտրած արտահայտչամիջոցները: Գրի ստեղծագործական փոխադրություն գրական երկի թեմաներով:</p>	<p>Մտեղծագործաբար վերարտադրի գրական երկի բովանդակությունը՝ նորովի կիրառելով տվյալ տեքստից ընտրած արտահայտչամիջոցները: Գրի ստեղծագործական փոխադրություն գրական երկի թեմաներով:</p>

		<p>Հորինի պատում՝ որպես վերնագիր կամ բնաբան կիրառելով գրական երկից վերցված որևէ բառ, բառակա պակցություն կամ նախադասություն՝ կիրառելով հարուստ բառապաշար և արտահայտչամիջոցներ:</p>	<p>Հորինի կարճ պատում՝ մտածված կերպով խախտելով կոնֆլիկտի և դիպաշարի զարգացումն ապահովող հաջորդականությունը: Կիրառի տարբեր տեքստերից վերցված տարբեր՝ վերնագիր, բնաբան, ուղղակի կամ անուղղակի հղումներ և ստեղծի միջտեքստային կապեր.</p>	<p>Հորինի պատմույ ժամանակի (տեքստի գտնվող իրադարձությունների ժամանակային հերթականությամբ պատումի ժամանակ (տեքստում պատկերարձություն ժամանակային հորջան)) անհամապատաս Մտեղծի միջտեքստ կապեր. կիրառի տեքստերից վերց տարբեր՝ վերնագ ուղղակի կամ ան հղումներ և այլն:</p>
		<p>Ձևակերպի հարց, կազմի պլան, դրանց հիման վրա գրի վերլուծական շարադրանք, էսսե, ակնարկ, հոդված: Հորինի մենախոսություն, երկխոսություն, հարցազրույց գրողի հետ:</p>	<p>Ձևակերպի հարց, կազմի պլան, , դրանց հիման վրա գրի վերլուծական շարադրանք, էսսե, ակնարկ, հոդված: Հորինի մենախոսություն, երկխոսություն, հարցազրույց գրողի հետ:</p>	<p>Ձևակերպի հարց պլան, դրանց հի վերլուծական շա էսսե, ակնարկ: Հորինի մենախոս երկխոսություն, 1 գրողի հետ:</p>
		<p>Մտեղծի ձայնաշար (փողքասթ), մշակի գովազդի, հարցազրույցի, հեռուստատեսային հաղորդման տեքստ ուսումնասիրված երկի շուրջ (անհատական կամ խմբային աշխատանք):</p>	<p>Մտեղծի ձայնաշար (փողքասթ), մշակի գովազդի, հարցազրույցի, հեռուստատեսային հաղորդման տեքստ ուսումնասիրված երկի շուրջ (անհատական կամ խմբային աշխատանք): Ըստ ստեղծագործության գրի ներկայացման կամ կինոնկարի բեմագիր (անհատական կամ խմբային աշխատանք):</p>	<p>Մտեղծի ձայնաշար (փողքասթ), մշակի հարցազրույցի, հ սային հաղորդմ սումնասիրված (անհատական կ աշխատանք): Ըստ ստեղծագոր ներկայացման կ կինոնկարի բեմ (անհատական կ աշխատանք):</p>

	<p>ՆԱԽԱԳԻԾ</p> <p>Թեմայի շրջանակում ընտրի վերնագիր: Ձևակերպի հետազոտության հարց: Պլանավորի աշխատանքի ընթացքը: Հավաքի փաստեր, նյութեր: Խմբավորի նյութերը, վերաշարադրի որոշ նյութերի բովանդակությունը: Շարադրի հետազոտության արդյունքը՝ հետևելով գիտական շարադրանքի պահանջներին: Կախված նախագծի բնույթից՝ գտնի և հիմնավորի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով: Ստեղծի սահիկաշար, տեսաֆիլմ, ներկայացում, ձայնագրի ռադիոհաղորդում և այլն: Վերլուծի սեփական աշխատանքի ընթացքը և արդյունքը:</p>	<p>Թեմայի շրջանակում ընտրի վերնագիր: Ձևակերպի հետազոտության հարց: Պլանավորի աշխատանքի ընթացքը: Հավաքի փաստեր, նյութեր: Խմբավորի նյութերը, վերաշարադրի որոշ նյութերի բովանդակությունը: Շարադրի հետազոտության արդյունքը՝ հետևելով գիտական շարադրանքի պահանջներին: Կախված նախագծի բնույթից՝ գտնի և հիմնավորի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով: Ստեղծի սահիկաշար, տեսաֆիլմ, ներկայացում, ձայնագրի ռադիոհաղորդում և այլն: Վերլուծի սեփական աշխատանքի ընթացքը և արդյունքը: Նշի թեմայի զարգացման հեռա նկարները:</p>	<p>Թեմայի շրջանակում ընտրի վերնագիր: Ձևակերպի հետազոտության հարց: Պլանավորի աշխատանքի ընթացքը: Հավաքի փաստեր, նյութեր: Խմբավորի նյութերը, վերաշարադրի որոշ նյութերի բովանդակությունը: Շարադրի հետազոտության արդյունքը՝ հետևելով գիտական շարադրանքի պահանջներին: Կախված նախագծի բնույթից՝ գտնի և հիմնավորի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով: Ստեղծի սահիկաշար, տեսաֆիլմ, ներկայացում, ձայնագրի ռադիոհաղորդում և այլն: Վերլուծի սեփական աշխատանքի ընթացքը և արդյունքը: Նշի թեմայի զարգացման հեռա նկարները:</p>	<p>Թեմայի շրջանակում ընտրի վերնագիր: Ձևակերպի հետազոտության հարց: Պլանավորի աշխատանքի ընթացքը: Հավաքի փաստեր, նյութեր: Խմբավորի նյութերը, վերաշարադրի որոշ նյութերի բովանդակությունը: Շարադրի հետազոտության արդյունքը՝ հետևելով գիտական շարադրանքի պահանջներին: Կախված նախագծի բնույթից՝ գտնի և հիմնավորի միջառարկայական կապերը, փաստարկի օրինակներով: Ստեղծի սահիկաշար, տեսաֆիլմ, ներկայացում, ձայնագրի ռադիոհաղորդում և այլն: Վերլուծի սեփական աշխատանքի ընթացքը և արդյունքը: 1. Բացատրի և հիմնավորի թեմայի զարգացման հեռա նկարները:</p>
<p>ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	<p>ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ</p> <p>Վստահորեն և ստեղծագործաբար հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ ձևավորելով թիմա յին մտածողություն: Դրսևորի հանդուրժողականություն այլ տեսակների, կարծիքների դրսևորման դեպքում:</p> <p>Լսի դիմացիներն մինչև վերջ՝ ուշադրություն դարձնելով բանախոսի խոսքին, մտքերի ընթացքին:</p> <p>5. Դրսևորի քննադատական մտածողություն: Վերլուծի հասանելի տեղեկությունը, գնահատի փաստարկները, տարբեր փաստը կարծիքից:</p>	<p>1. Վստահորեն և ստեղծագործաբար հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ զարգացնելով թիմային մտածողություն: Դրսևորի հանդուրժողականություն այլ տեսակների, կարծիքների դրսևորման դեպքում:</p> <p>Լսի դիմացիներն մինչև վերջ՝ ուշադրություն դարձնելով բանախոսի խոսքին, մտքերի ընթացքին:</p> <p>6. Դրսևորի քննադատական մտածողություն: Վերլուծի հասանելի տեղեկությունը, գնահատի փաստարկները, տարբեր փաստը կարծիքից:</p>	<p>1. Վստահորեն և ստեղծագործաբար հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ կատարելաթիմային մտածողության հանդուրժողական տեսակետների, և դրսևորման դեպքում:</p> <p>Լսի դիմացիներն մինչև վերջ՝ ուշադրություն դարձնելով բանախոսի խոսքին, մտքերի ընթացքին:</p> <p>7. Դրսևորի քննադատական մտածողություն: հասանելի տեղեկությունը, գնահատի փաստարկները, տարբեր փաստը կարծիքից:</p>	<p>Վստահորեն և ստեղծագործաբար հաղորդակցվի և համագործակցի դասընկերների, ուսուցիչների, համայնքի այլ անդամների հետ՝ կատարելաթիմային մտածողության հանդուրժողական տեսակետների, և դրսևորման դեպքում:</p> <p>Լսի դիմացիներն մինչև վերջ՝ ուշադրություն դարձնելով բանախոսի խոսքին, մտքերի ընթացքին:</p> <p>7. Դրսևորի քննադատական մտածողություն: հասանելի տեղեկությունը, գնահատի փաստարկները, տարբեր փաստը կարծիքից:</p>

		<p>Հայտնի սեփական տեսակետը՝ դրսևորելով բարեկրթություն և զսպվածություն:</p> <p>Մասնակցի քննարկումներին, բանավեճերին, դրսևորի բանավիճելու հմտություններ:</p> <p>Հետևի և կիրառի բանավիճելու կանոնները:</p>	<p>Հայտնի սեփական տեսակետը՝ դրսևորելով բարեկրթություն և զսպվածություն:</p> <p>Մասնակցի քննարկումներին, բանավեճերին, դրսևորի բանավիճելու հմտություններ:</p> <p>Հետևի և կիրառի բանավիճելու կանոնները:</p>	<p>Հայտնի սեփական տեսակետը՝ դրսևորելով բարեկրթություն և զսպվածություն:</p> <p>Մասնակցի քննարկումներին, դրսևորի բանավիճելու հմտություններ և կիրառի բանավիճելու կանոնները:</p>
		<p>Դասընկերների, ուսուցիչների կամ համայնքի այլ անդամների հետ համագործակցելով կամ ինքնուրույնաբար մշակի և իրականացնի նախագծեր՝ ձեռք բերած գիտելիքը կամ գործնական արդյունքը ներկայացնելով տարբեր միջոցներով:</p>	<p>Դասընկերների, ուսուցիչների կամ համայնքի այլ անդամների հետ համագործակցելով կամ ինքնուրույնաբար մշակի և իրականացնի նախագծեր՝ ձեռք բերած գիտելիքը կամ գործնական արդյունքը ներկայացնելով տարբեր միջոցներով:</p>	<p>Դասընկերների, ուսուցիչների կամ համայնքի այլ անդամների հետ համագործակցելով կամ ինքնուրույնաբար մշակի և իրականացնի նախագծեր՝ ձեռք բերած գիտելիքը կամ գործնական արդյունքը ներկայացնելով տարբեր միջոցներով:</p>
	<p>ԱՐԺԵՎՈՐՈՒՄ</p>	<p>Գնահատի հայ և համաշխարհային գրական նության լավագույն երկերի բովանդակության իմացությունը և գաղափարական ըմբռնումը որպես ինքնաճանաչման, սեփական անձի, աշխարհայացքի ձևավորման և ազգային մշակութային արժեքների պահպանման, հետագա զարգացման կարևոր պայման:</p> <p>Արժևորի հայ գրականության դերը այլ ազգերի գրականությունների շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում:</p> <p>Գիտակցի, որ ինքը հայկական և համաշխարհային պատմամշակութային արժեքների ժառանգորդն է, դրսևորի պատասխանատու վերաբերմունք դրանց պահպանման, զարգացման, արժևորման գործում:</p>	<p>Գնահատի հայ և համաշխարհային գրականության լավագույն երկերի բովանդակության իմացությունը և գաղափարական ըմբռնումը որպես ինքնաճանաչման, սեփական անձի, աշխարհայացքի ձևավորման և ազգային մշակութային արժեքների պահպանման, հետագա զարգացման կարևոր պայման:</p> <p>Գնահատի հայ գրականության դերը արվեստի այլ բնագավառների համատեքստում, այլ ազգերի գրականությունների շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում:</p> <p>Գիտակցի, որ ինքը հայկական և համաշխարհային պատմամշակութային արժեքների ժառանգորդն է և դրսևորի պատասխանատու վերաբերմունք դրանց պահպանման, զարգացման, հաջորդ սերունդին փոխանցելու և օտարներին տեղեկացնելու գործում:</p>	<p>Գնահատի հայ և համաշխարհային գրականության լավագույն երկերի բովանդակության իմացությունը և գաղափարական ըմբռնումը որպես ինքնաճանաչման, սեփական անձի, աշխարհայացքի ձևավորման և ազգային մշակութային արժեքների պահպանման, գաղափարական կայուն պայման:</p> <p>Գնահատի հայ գրականության դերը արվեստի այլ բնագավառների համատեքստում, այլ ազգերի գրականությունների շարքում, ինչպես նաև հայ ժողովրդի ինքնության պահպանության գործում:</p> <p>Գիտակցի, որ ինքը հայկական և համաշխարհային պատմամշակութային արժեքների ժառանգորդն է և դրսևորի պատասխանատու վերաբերմունք դրանց պահպանման, զարգացման, հաջորդ սերունդին փոխանցելու և օտարներին տեղեկացնելու գործում:</p>

		<p>Ընդլայնի սեփական ուսումնառության հնարավորությունները՝ ձգտելով շարունակական ինքնագարգացման և ինքնակրթության: Հայ գրողների կենսագրական փաստերի, նրանց հայրենանվեր գործունեության, կերտած հայրենասեր, կամային հերոսների օրինակով զբաղվի ինքնադաստիարակությամբ. զարգացնի արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, հավասարակշռվածություն, համառություն, լինի ցկյանս սովորող և զարգացող անհատականություն:</p>	<p>Ընդլայնի սեփական ուսումնառության հնարավորությունները՝ ձգտելով շարունակական ինքնագարգացման և ինքնակրթության: Հայ գրողների կենսագրական փաստերի, նրանց հայրենանվեր գործունեության, կերտած հայրենասեր, կամային հերոսների օրինակով զբաղվի ինքնադաստիարակությամբ. զարգացնի արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, հավասարակշռվածություն, համառություն, լինի ցկյանս սովորող և զարգացող անհատականություն:</p>	<p>Ընդլայնի սեփական ուսումնառության հնարավորությունները՝ ձգտելով շարունակական ինքնագարգացման և ինքնակրթության: Հայ գրողների կենսագրական փաստերի, նրանց հայրենանվեր գործունեության, կերտած հայրենասեր, կամային հերոսների օրինակով ինքնադաստիարակությամբ. զարգացնի արդարամտություն, լայնախոհություն, համարձակություն, հավասարակշռվածություն, համառություն, լինի ցկյանս սովորող և զարգացող անհատականություն:</p>
--	--	--	--	---

Պաշտոնական հրապարակման օրը՝ 3 ապրիլի 2023 թվական: